

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

PLENAIRE VERGADERING

HANDELINGEN 45

VERGADERING VAN DINSDAG 21 MEI 1996

BELEIDSBRIEF RUIMTELIJKE STRUCTUUR VOOR VLAANDEREN

DECRETEN WIJZIGING DECREET VASTSTELLING WAPEN, VLAG, VOLKSLIED EN
FEESTDAG VLAAMSE GEMEENSCHAP

Inhoud

Nr. 45

Dinsdag 21 mei 1996

	Blz.
Berichten van verhindering	2317
Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 november 1990 houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap – 266 (1995-1996) - Nrs. 1 tot 4	
Voorstel van decreet van de heer J. Caubergs houdende wijziging van het decreet van 7 november 1990 houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap – 50 (BZ 1995) - Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	2317
Sprekers : de heren Jan Caubergs, Marc Van Peel, Herman Lauwers en minister Leo Peeters	
Artikelsgewijze bespreking	2319
Motie van orde	
Voorstel tot wijziging van de agenda	2319
Spreker : de heer Paul Van Grembergen	
Beleidsbrief Ruimtelijke structuur voor Vlaanderen. Opties voor een duurzaam en leefbaar ruimtebeheer. Beleidsprioriteiten 1995-1999 – 157 (1995-1996) - Nrs. 1 en 2	
Debat (Voortzetting)	
Derde deel : ruimtelijke ordening en waterbeheersing	2320
Sprekers : de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heren Herman Lauwers, Steve Stevaert, Patrick Lachaert, Stefaan Platteau, Jaak Gabriels, Carl Decaluwé, Ludo Sannen, Leonard Quintelier, Michel Doomst, Luk Van Nieuwenhuysen en minister Eddy Baldewijns	
Regeling van de werkzaamheden	2342

VOORZITTER : De heer Marc Olivier, eerste onder-voorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.06 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Marijke Dillen : familieverplichtingen ;

Carlos Lisabeth, Nelly Maes : gezondheidsredenen.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 7 november 1990 houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap

– 266 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 4

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Caubergs houdende wijziging van het decreet van 7 november 1990 houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap

– 50 (BZ 1995) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 november 1990 houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Ge-

meenschap en het voorstel van decreet van de heer Caubergs houdende wijziging van het decreet van 7 november 1990 houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap, die door de commissie in samenhang werden behandeld, met dien verstande dat het ontwerp van decreet als basis voor de bespreking werd genomen. Wij volgen hier dezelfde werkwijze.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Coens, verslaggever, verwijst naar het verslag.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : De heer Caubergs is binnenshuis, maar nog niet aanwezig in de zaal.

De voorzitter : De vergadering gaat hier door. Vraagt iemand anders het woord ? Daar is de heer Caubergs.

De heer Caubergs heeft het woord.

De heer Jan Caubergs (Op de tribune) : Mijn voorstel van decreet over de leeuwevlag werd door het ontwerp van de regering op de achtergrond geplaatst.

Mijn voorstel is een gevolg van de gebeurtenissen in Voren. Daar deden zich op 11 juli altijd problemen voor bij het hangen van de leeuwevlag. De ministers hebben dat goed opgelost, maar mijns inziens kan het nog eenvoudiger : een decreet dat zegt dat de Belgische driekleur aan openbare gebouwen van gemeente, gemeenschap of provincie steeds moet worden geflankeerd door onze cultuurvlag, de leeuwevlag. Op de meeste plaatsen is dit geen probleem. Eventuele moeilijkheden worden zo vermeden, omdat geen data moeten worden opgesomd. Op bepaalde data zijn de gemeenten uiteraard verplicht alle nodige vlaggen te hangen, zowel de Belgische driekleur, de Europese vlag als de Vlaamse cultuurvlag.

Deze data kunnen uiteraard worden meegedeeld. Als de driekleur echter op een andere datum wordt geheven, stel ik voor dat deze altijd wordt geflankeerd door de leeuwe-

Caubergs

vlag. De data die in het ontwerp van de minister staan vermeld, mogen gerust blijven staan. Ze mogen zelfs worden uitgebreid : nieuwjaar staat er bijvoorbeeld niet bij.

Ik zal dan ook een amendement indienen met mijn voorstel : als de driekleur wordt geheven aan om het even welk openbaar gebouw, moet deze worden geflankeerd door de leeuwenvlag. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, het probleem dat door de heer Caubergs wordt geschetst, is reeds opgelost. Dit decreet zegt immers dat op dagen dat de Europese of de Belgische vlag wordt gehesen aan een gebouw in Vlaanderen of aan de Nederlandstalige gebouwen in Brussel-Hoofdstad, ook de vlag van de Vlaamse Gemeenschap moet worden gehesen. Dat wordt dus een verplichting. Tot op heden was dit alleen verplicht op 11 juli. We koppelen dit nu aan alle officieel erkende gebeurtenissen. Deze werden allemaal in dit ontwerp van decreet voorzien.

De heer Caubergs verwijst naar een lijst van data, die in dit ontwerp van decreet zijn voorzien. Deze lijst ligt protocollair vast. Dit ontwerp van decreet gaat eigenlijk nog een stuk verder dan het voorstel van de heer Caubergs. Met dit ontwerp zal men verplicht zijn om de vlag van de Vlaamse Gemeenschap uit te hangen op data dat de Europese vlag moet worden uitgehangen. Deze vlag moet soms worden uitgehangen op dagen dat dit zelfs niet voor de Belgische vlag is verplicht. Dit ontwerp van decreet legt dit formeel vast.

Wat de heer Caubergs voorstelt, kan niet. Een verwijzing naar de grondwet is niet nodig. Onze gemeenschapsbevoegdheden laten ons toe deze aangelegenheid autonoom te regelen. Het zou een grote vergissing zijn om naar de grondwet te verwijzen.

Op een aantal dagen zal de vlag van de Vlaamse Gemeenschap verplicht moeten worden gehesen. Tijdens de bespreking van dit ontwerp in de commissie, heb ik een overzicht van deze data gegeven. Het is aangewezen om onze algemene goedkeuring te verlenen aan dit ontwerp. Zo wordt aan de Vlaamse regering de mogelijkheid gegeven om supplementaire initiatieven te nemen in verband met het hijsen van de vlag.

Bij het nemen van deze supplementaire maatregelen mag men niet afglijden in de richting van het lachwekkende, door de vlag ook op nieuwjaar of Allerheiligen te hijsen. Daarvoor is de symbolische betekenis van de vlag voor onze gemeenschap te groot. Het hijsen van de vlag moet worden gereserveerd voor zeer belangrijke gebeurtenissen en die doen zich maar sporadisch voor. Bij die gele-

geheden geldt wel de plicht voor de diverse openbare diensten om de vlag uit te hangen. In de praktijk komt dit neer op vijftien verplichte data voor het hijsen van de vlag van de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter : De heer Caubergs heeft het woord.

De heer Jan Caubergs : De minister en ik begrijpen elkaar blijkbaar niet goed. Dat was in de commissie al zo en daarin komt voorlopig geen verandering. Hij gaat voorbij aan de grond van mijn voorstel. Daarom heb ik het in een amendement gegoten dat luidt als volgt : Wanneer de Belgische vlag uithangt aan een openbaar gebouw, gelegen op het grondgebied van de Vlaamse Gemeenschap, moet daarnaast steeds de vlag van de Vlaamse Gemeenschap hangen, zelfs wanneer het geen officiële gebeurtenis betreft. Dit lijkt me een zeer eenvoudige toevoeging.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer Marc Van Peel : We sluiten ons aan bij de uitleg van de minister. De discussie lijkt me overbodig. In het ontwerp van decreet staat overduidelijk dat – en ik citeer – in de bovengenoemde gebieden de vlag van de Vlaamse Gemeenschap op de voormelde openbare gebouwen eveneens wordt gehesen op dezelfde data en onder dezelfde voorwaarden als de Belgische en de Europese vlag. Einde citaat. Dat zijn de gebieden waarover de Vlaamse Gemeenschap jurisdictie heeft. Alleen daarover kun je decreteren. Dit is toch een zeer duidelijke bepaling. Ik denk dat je niet verder moet en kan gaan. We zullen dit ontwerp van decreet dan ook goedkeuren.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Van Peel. Als ik de minister goed begrijp, beaamt hij nu wel wat ik in commissie al heb gezegd. Op het ogenblik waarop een Belgische of Europese vlag aan een openbaar gebouw prijkt, moet automatisch ook de Vlaamse Leeuw worden uitgehangen. Dat is dus de interpretatie van de decreetstekst. Op de expliciet vermelde data is het verplicht, op de andere data is de ene vlag gekoppeld aan de andere. Zo heb ik de tekst steeds begrepen en met zijn uitleg hier in plenaire vergadering lijkt de minister die interpretatie te bevestigen. Het amendement Caubergs, dat ik in commissie heb gesteund, is een verduidelijking, die nu overbodig wordt.

De voorzitter : De heer Caubergs heeft het woord.

De heer Jan Caubergs : De heer Lauwers zegt dus dat als de Belgische driekleur uithangt, elk ondergeschikt bestuur verplicht is om ook de Vlaamse vlag te hijsen. Hij beweert daarmee op dezelfde golflengte te zitten als de minister. Dat is nu precies de inhoud van mijn amendement, zodat ik niet goed inzie waarom mijn amendement niet zou worden aanvaard.

Minister Leo Peeters : Blijkbaar begrijpt de heer Caubergs me nogal moeilijk. Je kan die verplichting opleggen voor een aantal data, die ik uitdrukkelijk in het decreet heb opgesomd. Ik wil vermijden dat we in gekke toestanden terecht komen, waarbij de vlaggen uithangen op alle mogelijke en onmogelijke data. Ik vraag gewoon respect voor de vastgelegde data. Op die data kan er geen enkele betwisting bestaan. De Vlaamse regering kan op elk moment nieuwe data toevoegen.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 november 1990 houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

In het decreet van 7 november 1990 houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap wordt een artikel 6bis ingevoegd, luidende :

"Artikel 6bis

De vlag van de Vlaamse Gemeenschap wordt op 11 juli gehesen op de openbare gebouwen in het Nederlandse taalgebied. Deze vlag wordt op 11 juli ook gehesen in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad :

1° op openbare gebouwen waar diensten van de Vlaamse regering of van het Vlaams Parlement gevestigd zijn of instellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest ;

2° op openbare gebouwen waar instellingen gevestigd zijn die wegens hun activiteiten of hun organisatie beschouwd moeten worden als uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

In de bovengenoemde gebieden wordt de vlag van de Vlaamse Gemeenschap op de voormelde openbare gebouwen eveneens gehesen op dezelfde data en onder dezelfde voorwaarden als de Belgische en de Europese vlag.

De Vlaamse regering kan, op andere data, de bevestiging bevelen van de openbare gebouwen waarvan sprake in de vorige leden."

Op dit artikel is er een amendement van de heer Caubergs dat luidt als volgt :

Aan de voorgestelde tekst van artikel 6bis een vierde lid toevoegen, dat luidt als volgt :

"Wanneer de Belgische vlag uithangt aan een openbaar gebouw, gelegen op het grondgebied van de Vlaamse Gemeenschap, moet daarnaast steeds de vlag van de Vlaamse Gemeenschap hangen, zelfs wanneer het geen officiële gebeurtenis betreft".

De stemmingen over artikel 2 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 3

Artikel 1 van het koninklijk besluit van 5 juli 1974 betreffende de bevestiging van de openbare gebouwen met de vlag van de Nederlandse Cultuurgemeenschap, wordt opgeheven.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot wijziging van de agenda

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik vraag het woord voor een motie van orde.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, de Vlaamse regering heeft ons meegedeeld dat minister Demeester donderdag omwille van ambtsverplichtingen in Nederland verblijft. De conferentie van voorzitters stelt een wijziging van de agenda voor.

De beleidsbrief over Brussel en het Gelijke Kansenbeleid worden donderdag besproken.

De beleidsbrief inzake de huisvesting van de Vlaamse regering, een bevoegdheid van minister Demeester, wordt

Van Grembergen

eveneens donderdag besproken. De bespreking van de andere beleidsbrieven van de minister van Begroting wordt uitgesteld.

De voorzitter : Dames en heren, de heer Van Grembergen stelt een wijziging van de agenda voor.

Donderdag om 14.00 uur bespreekt het Vlaams Parlement de beleidsbrief inzake de huisvesting van de Vlaamse regering.

Geen opmerkingen ? (*Neen*)

De wijziging van de agenda is goedgekeurd.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wens te beklemtonen dat dergelijke wijziging van de agenda geen regel mag worden. Het Vlaams Parlement zal er geen gewoonte van maken zijn werkzaamheden aan te passen aan de agenda van de regering. Het is de geplogenheid dat de regering zich schikt naar de wensen van het parlement.

Wij maken een uitzondering voor de buitenlandse opdracht van minister Demeester-De Meyer.

De voorzitter : Dames en heren, het Uitgebreid Bureau heeft de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering ingelicht over de geplande werkzaamheden voor donderdag. Ik vermoed dat een communicatiestoornis de oorzaak is van het misverstand.

Ik sluit me aan bij de opmerking van de heer Van Grembergen dat het Vlaams Parlement zijn werkzaamheden niet moet aanpassen aan die van de regering.

BELEIDSBRIEF Ruimtelijke structuur voor Vlaanderen. Opties voor een duurzaam en leefbaar ruimtebeheer. Beleidsprioriteiten 1995-1999 – 157 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Debat (*Voortzetting*)

Derde deel : ruimtelijke ordening en waterbeheersing

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het debat over de beleidsbrief Ruimtelijke structuur voor Vlaanderen. Opties voor een duurzaam en leefbaar ruimtebeheer. Beleidsprioriteiten 1995-1999.

We behandelen nu het derde deel van het debat, over de ruimtelijke ordening en de waterbeheersing.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik meen dat we over het derde deel van deze beleidsbrief vrij kort kunnen zijn. De minister heeft overschot van gelijk met zijn standpunt dat de open ruimten in Vlaanderen te sterk ingekrompen en versnipperd zijn, dat de open ruimte geen reservegebieden zijn voor allerhande bouwactiviteiten, dat er waarde moet gehecht worden aan de natuurlijke componenten en hun samenhang, zoals het groenbestand, niveaoverschillen, de natuurlijke loop van de waterlopen, overstromingsgebieden en gronden met een hoge waterstand.

Als ik de lange-termijnvisie inzake ruimtelijke planning lees en de beleidsdoelstellingen op korte termijn, dan ben ik ervan overtuigd dat we de goede weg opgaan, tenminste wanneer deze doelstellingen ook in daden worden omgezet en als er niet te veel achterpoortjes worden gevonden. Tussen droom en daad staan immers wetten in de weg en praktische bezwaren.

Dat de minister strenger wil optreden tegen bouwovertreddingen krijgt mijn volle steun. Het kan inderdaad niet langer zijn dat personen luxevilla's bouwen en daarbij alle reglementen inzake milieu en bouw aan hun laars lappen, in de overtuiging dat alles geregeld kan worden met een afkoopsom.

Tegen de permanente bewoners van, al dan niet legaal, bewoonde kampeerterreinen en weekendhuisjes die daten van voor het opstellen van de gewestplannen en dus al twintig jaar of langer door de gemeentediensten getoleerd worden, die alle nutsvoorzieningen hebben bekommen, een huisnummer toegewezen kregen en gemeentetaksen betalen, vraag ik dat de minister met de grootste omzichtigheid optreedt. Het kan niet dat de sociaal zwakkeren het kind van de rekening zullen worden. Ik weet dat de minister niet dadelijk de bulldozer zal laten inzetten tegen deze mensen, maar van de goede wil van sommige andere collega's ben ik heel wat minder overtuigd.

Tussen de tegenstrijdigheid van noodzakelijke uitbreiding van infrastructuurwerken en de open en groene ruimte, moet een gezond evenwicht worden nagestreefd. Om het simplistisch te zeggen : een land met groene ruimte en zonder fabrieken is niet leefbaar, maar een land met enkel fabrieken en zonder groene ruimte is dat al evenmin. Open ruimten zijn voor de minister geen reservegebieden voor allerhande bouwactiviteiten.

In het licht hiervan begrijp ik de minister niet goed wanneer hij onlangs onverbloemd zijn steun toegezegd heeft aan de aannemers van het omstreden Limburgs Fenixproject. Zoals men weet heeft minister Kelchtermans de toe-

Huybrechts

stemming gegeven aan de gemeentebesturen van As en Genk om respectievelijk 82 hectaren en 38 hectaren bosgrond te verkopen aan de ondernemer die het Fenixproject wil realiseren. Ik zie eerlijk gezegd niet goed hoe dit kan passen in de visie van de minister over open en groene ruimte.

Inzake waterbeheersing is het de logica zelf dat zowel de beheersing van de waterstanden als de beperking van het overstromingsgevaar vanuit de zee een dringende noodzaak zijn. Met het dijkenplan werd al heel wat werk verzet, maar ook hier zal veel afhangen van het vrij maken van de vereiste financiële middelen. Bij de veiligheid die de maasdijken en de oeverversterkingen in het IJzerbekken aan de omwonenden moeten bieden, hadden bepaalde betrokken ingenieurs een aantal vragen. Zij twijfelden eraan of de omwonenden na het beëindigen van de versterkingswerken, wel helemaal veilig zijn. In het antwoord dat de minister op mijn schriftelijke vraag heeft verstrekt, heeft de minister laten weten dat ik me helemaal geen zorgen hoeft te maken.

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche heeft het woord.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, er is in Vlaanderen wellicht nog nooit zo naar het ruimtelijk beleid uitgekeken als in deze periode. Zelfs in het jaarverslag van onze Vlaamse Ombudsdienst werd de ruimtelijke ordening opvallend het grootste zorgenkind in Vlaanderen genoemd. Er is wellicht in Vlaanderen nog nooit zo algemeen een akkoord geweest over het feit dat er bijzonder zorgzaam met onze open ruimte dient te worden omgesprongen. Bij de CVP bestaat eensgezindheid omtrent de uitgangspunten en de strategische doelstellingen in het meerjarenbeleidsplan van de minister bevestigd voor de ruimtelijke ordening.

We hebben een tweeledig Vlaanderen voor ogen. Enerzijds een Vlaanderen dat zijn stedelijke eigenheid niet miskent en zijn stedelijke structuren wil vernieuwen, versterken en aanpassen aan de nieuwe taken en verantwoordelijkheden, en anderzijds een Vlaanderen dat heel bewust zijn open ruimte wil beschermen, beheren en beheersen. Een goed evenwicht tussen open en bebouwde ruimte vereist een beleidsvisie die via ruimtelijke planning het herstel van de leefbaarheid van de binnensteden en de dorpskernen wil waarmaken en de maximale bevlechting van de open ruimte nastreeft. We weten allemaal dat de hoofdrolspeler van de ruimtelijke ordening tijdens deze zittingsperiode het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zal zijn. Er zijn vele redenen waarom dit Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen noodzakelijk is : het voorko-

men dat de open ruimte toeslibt en dat de verdere verkrotting van de steden toeneemt, zijn voorbeelden die al werden aangehaald. De eerste fundamentele stappen daartoe werden gezet door minister Kelchtermans en minister Baldewijns zet dit beleid voort. Het vrijwaren van de open ruimte is inderdaad essentieel. Het is evenwel belangrijk dat we het geheel bekijken. Uitgaande van het principe van de duurzame ontwikkeling moeten – en ik citeer het regeerakkoord – de vier basiscomponenten van onze ruimtelijke structuur, zijnde : stedelijke gebieden, werkgelegenheidszones, infrastructuur en buitengebied, op een evenwaardige en evenwichtige manier aan de orde komen.

Vlaanderen beslaat een oppervlakte van 13.512 vierkante kilometer of 40 percent van het grondgebied van ons land. Vlaanderen telt 5,8 miljoen inwoners. Dit is 57,8 percent van het totaal van het land. De bevolkingsdichtheid in Vlaanderen is driemaal zo groot als in de Europese Unie. Deze en andere factoren, zoals het feit dat Vlaanderen zich bevindt in de economisch sterke vierhoek tussen Rotterdam in Nederland, het Ruhrgebied in de Bondsrepubliek en de industriegebieden in het noorden van Frankrijk en het zuidoosten van Engeland, zijn evenzovele uitgangspunten voor het opmaken van een ruimtelijk structuurplan op maat van Vlaanderen. Het beleid inzake ruimtelijke ordening moet immers meer zijn dan alleen maar een facetbeleid, dat wil zeggen een beleid dat maar één facet bekijkt, met name de in alle maatschappelijke sectoren te voeren planning. Bij het voeren van een beleid inzake ruimtelijke ordening moet de overheid rekening houden met de sociale, economische en culturele consequenties en met de vereisten van het leefmilieu. Het is immers onmogelijk om een goed beleid te voeren inzake ruimtelijke ordening, als niet permanent de relatie tussen de ruimtelijke ordening en de andere beleidsdomeinen nauwlettend in het oog wordt gehouden. Dit geldt concreet ook voor het stedelijk impulsgebied. Dit geldt ook voor de milieuwetgeving, waarbij de interactie tussen vlarem en de ruimtelijke ordening best eens concreet zou worden nagegaan. Wat zijn de gevolgen van de milieuwetgeving voor de ruimtelijke ordening ?

Wij kennen allemaal dossiers waar beide elementen met elkaar in conflict komen. Dit geldt ook voor de infrastructuur en het economische beleid. We zouden volgens onze fractie tot een consistent beleid moeten komen, waarbij economie, infrastructuur en ruimtelijke ordening elkaar aanvullen. Dit geldt ook voor het mobiliteitsbeleid, dat gisteren werd besproken.

Dit betekent dat alle sectoren die aanspraak maken op de ruimte, bereidheid moeten tonen om rekening te houden met elkaars objectief gerechtvaardigde wensen. Ze moeten ook rekening houden met de beperkte oppervlakte

Tyberghien-Vandenbussche

van het Vlaamse grondgebied zonder meer. In de verdere afwikkeling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen moet bijzondere aandacht worden besteed aan het opstellen van een ruimtebalans. Die balans moet een overzicht geven van alle oppervlakten die als noodzakelijk worden vooropgesteld, en die voor elk van deze sectoren uitgaat van de bruto-oppervlakte.

Onze fractie is opgetogen over het feit dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen weldra decretaal wordt onderbouwd. Het decreet Planning, dat we weldra hier op de agenda van dit parlement verwachten, zal eindelijk voor een degelijke juridische onderbouw zorgen. Zowel op gewestelijk, als op provinciaal, als op gemeentelijk niveau kunnen dan structuurplannen worden opgemaakt. Op elk van deze niveaus worden dan, uitgaande van de structuurplannen, uitvoeringsplannen opgesteld. Op sommige plaatsen is al heel wat nuttig denkwerk verricht dat de definitieve totstandkoming van een provinciaal of gemeentelijk structuurplan zou vergemakkelijken. Voorlopig zullen de bestaande uitvoeringsplannen – de gewestplannen en de bijzondere plannen van aanleg – als de belangrijkste uitvoeringsinstrumenten gebruikt worden.

Enkel de uitvoeringsplannen hebben bindende kracht voor de burgers. Als onze informatie correct is, dan zou de Raad van State dit in twijfel trekken. Daarom is het belangrijk, om na het advies van de SERV en de MINA-raad over het ontwerp van decreet Planning, ook het advies van de Raad van State te vragen. De vraag naar rechtszekerheid is nijpend. Iedereen is het daarover eens. We menen dat voor alle betrokkenen klare wijn moet worden geschonken over de timing en de instrumenten waarmee het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen tot een goed einde zal worden gebracht. De vorige Vlaamse regering had al beslist om tijdens deze zittingsperiode het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen tot een goed einde te brengen. Het vele werk dat al werd verricht door de Plangroep en door de Vlaamse administratie mag niet verloren gaan. Dat is ook zo voor het vele werk dat op de diverse beleidsniveaus in het veld al werd gepresteerd. Een verbeterde ruimtelijke structuur in Vlaanderen is erg belangrijk.

De eigen dynamiek van de samenleving maakt een flexibel instrument, dat toelaat om bij het begin van elke zittingsperiode het Ruimtelijk Structuurplan te evalueren en zonodig bij te sturen, broodnodig. Maar ik wil daar niet op vooruitlopen. We wachten ongeduldig op de verdere stappen die minister Baldewijns zal ondernemen om het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen nog tijdens deze zittingsperiode tot een goed einde te brengen. Hoe is de stand van zaken, mijnheer de minister? Ik hoop dat we ter zake wat nieuwe informatie zullen krijgen. Onze frac-

tie zal daaraan vanzelfsprekend haar volle medewerking verlenen.

In uw beleidsbrief zet u ook uw prioriteiten en lange termijnvisie inzake ruimtelijke planning uiteen. We zouden daarover enkele vragen willen stellen. Wat is de juiste betekenis van volgende passage uit de beleidsbrief? Deze passage staat neergeschreven onder de titel: het verweven van functies en activiteiten. De passage luidt, en ik citeer: uit dit alles kan worden afgeleid dat in de mate van het mogelijke de ruimte multifunctioneel moet worden gebruikt, dat de verschillende functies randvoorwaarden moeten opleggen en dat ze in hiërarchisch verband tegenover elkaar moeten worden geplaatst. Einde citaat.

Welke plaats zullen de verschillende functies in dit hiërarchisch verband innemen? Kan de minister verduidelijken wat we moeten verstaan onder de notie zwakke functies? Welke gevolgen heeft dit alles voor de woonfunctie? Gezien het grote belang ervan mag de aandacht voor deze functie niet op de achtergrond verzeilen. De Plangroep is bezig met het aanbrengen van de nodige verduidelijkingen in het rode boekje. Dat hebben we toch vernomen. Dit is broodnodig, want een nieuwe visie op de ruimtelijke ordening in Vlaanderen mag niet steunen op al te vage begrippen en uitgangspunten.

Het belang van de open ruimte werd in de beleidsbrief terecht vele malen onderstreept. De nood aan de versterking en de versteviging van de economische infrastructuur, die in de regeringsverklaring voorop wordt gesteld, mag evenmin uit het oog worden verloren. Hieraan is een hele passage gewijd in de regeringsverklaring, die een belangrijke weerslag heeft op het beleid inzake ruimtelijke ordening. Toch vinden wij daar in de beleidsbrief zeer weinig over terug.

Op pagina 26 van de beleidsbrief gaat het over de inspraak van de burger bij het nemen van beslissingen. Wat bedoelt men daar heel precies mee?

Op pagina 27 spreekt men over compensatiedossiers die worden opgesteld als gebieden met zwakke functies worden aangesneden ten behoeve van de harde sectoren. Dit is een zware beleids optie met verstrekkende gevolgen. Wat is de visie van de minister?

Op pagina 29 wordt gesteld dat een lijst van voorwaarden zal worden opgesteld waaraan een stedelijk BPA moet voldoen. Welk juridisch statuut zal een dergelijke lijst hebben? En hoe denkt de minister de in de beleidsbrief beoogde samenwerking tussen de administratie en de gemeenten concreet te bevorderen, gelet op de huidige omstandigheden?

Tyberghien-Vandenbussche

Wij hebben reeds vragen gesteld over de nieuwe responsabilisering van de verschillende beleidsniveaus. Op dit vlak wil ik nog het volgende zeggen.

Als de gemeenten een grotere verantwoordelijkheid krijgen inzake het beleid van ruimtelijke ordening, dan moet dit voldoende omkaderd zijn. De nodige werkingsmiddelen moeten daar dan ook tegenover staan. De minister heeft tijdens de besprekingen in de commissie te kennen gegeven dat dit in het planningsdecreet kan geregeld worden. Wij hopen dat dit bewaarheid wordt.

De minister is terecht van oordeel dat een goed beleid inzake ruimtelijke ordening een goede en ruime administratieve ondersteuning behoeft. De communicatie tussen de verschillende niveaus bij de uitvoering van het beleid inzake ruimtelijke ordening moet worden verbeterd. Op die manier zullen procedures niet onnodig bemoeilijkt en vertraagd worden. Hier zal de heer Doomst nog verder op ingaan.

Onze fractie rekent erop dat de opdracht tot coördinatie van de wetgeving inzake procedures verankerd wordt in concrete wetgevende initiatieven. Er is grote nood aan soberheid van planning en strikte planhiërarchie. De huidige rechtszekere planning mag niet vervangen worden door plananarchie.

Ik wil met een laatste vraag eindigen omtrent de waterbeheersingsproblematiek. Ik zou de huidige stand van zaken willen kennen in het dossier rond de overstromingsgebieden. Welke maatregelen zijn dit jaar nog geprogrammeerd in verband met de oeverversterkingswerken van de IJzer. Worden de noodzakelijke baggerwerken op de IJzer al overwogen? Hoe evolueert het dossier van de nieuwe sluis in Nieuwpoort? Hoe groot is het investeringsbedrag dat dit jaar voor deze werken wordt voorzien?

Gelukkig was de winter heel droog, mijnheer de minister, en de angst voor nieuwe overstromingen is nu even weggeëbd. De roep om met zekerheid beschermd te worden, is enorm groot. De verantwoordelijkheid van de overheid in dit verband is duidelijk en onafwendbaar. Bedankt. *(Applaus bij de CVP)*

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, om te beginnen wil ik het nut van deze plenaire bespreking in vraag stellen. Ik betwist het belang van dit soort beleidsbrieven niet. Het gaat hier echter om een bespreking waar geen stemverklaringen mee gemoeid zijn, aangezien er geen stemming over de beleidsbrief plaatsvindt. Bovendien zijn al heel wat thema's in de commissie aan bod

gekomen bij interpellaties of bezoeken aan havens en dergelijke. Aan de hand daarvan heeft de regering zelfs al ontwerpen van decreet goedgekeurd. Ik vraag me af welk nut het heeft om een lange waslijst van beleidsbrieven op de agenda te plaatsen.

Dat we dit in de commissie bespreken, vind ik zeer positief. Ik vraag echter dat het Bureau erover beraadslaagt of we die besprekingen helemaal moeten overdoen in de plenaire vergadering.

De voorzitter : Het reglement schrijft dat nu eenmaal voor, mijnheer Lauwers.

De heer Herman Lauwers : Dat weet ik. Daarom moet het reglement worden herbekeken.

De voorzitter : Dat zullen we tegen september 1996 doen.

De heer Herman Lauwers : Goed. Ik zal mijn betoog laten voorafgaan door een citaat. Ik zal de minister zelfs vragen of hij het kan plaatsen, alhoewel ik daar niet te sterk op wil aandringen.

Er zijn heel wat voorbeelden te noemen waarbij bepaalde woonwijken de normale uitbreiding van fabrieken hebben verhinderd, waarbij landbouwgronden onbezonnen aan hun natuurlijke bestemming werden onttrokken en door de gril van één persoon werden aangewend voor zaken waarvoor ze niet geschikt waren.

U zult misschien denken dat dit een citaat is van Ludo Dierickx of van Maurits Coppieters, maar het is van Achiel Van Acker, en dateert van 1956. Het was zijn eerste verklaring als regeringsleider over de ruimtelijke ordening. Ondertussen zijn we veertig jaar verder. We hebben in 1962 de Stedebouwwet geschreven, in 1973 gewestplannen opgemaakt, en al in 1975 had de heer Dhoore het als eerste over een structuurplan.

Wat hebben we in die tijd echt verwezenlijkt? We hebben Vlaanderen kriskras verkaveld, versnipperd, in linten aangegebouwd en in duizenden woon- en bedrijfsgebieden onderverdeeld. De gewestplannen waren dikwijls op maat gemaakt van deze doeleinden. We hebben wel de planschade betaald, maar heel zelden de planbaten geïnd. We hebben vooral veel afwijkingen op de plannen toegestaan. Er waren bijzondere plannen van aanleg, misbruiken van opvulregels of minidecreten, en regularisaties van overtredingen. We hebben algemeen het idee verspreid dat er altijd wel iets te regelen valt, als je maar de weg kent en desnoods een boete betaalt.

Ik besef wel dat dit een pessimistisch beeld is. Ik beweer niet dat er helemaal niets is verwezenlijkt. Er zijn inderdaad voorbeelden van goede ruimtelijke ordening, zowel op Vlaams als op gemeentelijk niveau. Het algemene beeld is echter triest.

Lauwers

Een goed Vlaams beleid inzake ruimtelijke ordening moet een trendbreuk tot stand brengen. Dit is overigens de toetssteen voor een beleidsbrief.

De regeringsverklaringen klinken meestal mooi, en de intenties zijn goed. In 1980 nam de eerste Vlaamse regering het begrip Structuurplan op in de regeringsverklaring. De gewestplannen en de minidecreten van de eerste Vlaamse minister voor Ruimtelijke Ordening betekenden echter een ramp voor Vlaanderen. De heer Waltniel, een van de volgende ministers voor Ruimtelijke Ordening, zal vooral bekend blijven als de minister van de golfterreinen.

Met de beleidsbrief van minister Kelchtermans kwam er een trendbreuk. Ik denk hierbij onder meer aan de structuurplanning, de gemeentelijke natuurontwikkelingsplannen en de Groene Hoofdstructuur. Ik wil geen hulde brengen aan deze minister, want hij nam ook een aantal minder goede beslissingen.

Mijnheer de minister, u maakt deel uit van de zesde Vlaamse regering die het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen aankondigt. Tevens bent u de eerste minister die het werk van zijn voorganger voortzet. U zegt dat dit plan voorlopig zal worden gebruikt als een referentiekader voor de beoordeling van de plannen.

Inzake ruimtelijke ordening is dit de meest concrete beleidsbrief die we tot nu toe in Vlaanderen hebben gekend. Dat is echter op zich nog geen garantie. We zullen uw beleid eveneens beoordelen op basis van concrete ontwerpen en dossiers. Een dossier zoals Fenix is in het Structuurplan Vlaanderen niet voorzien. Dat geldt eveneens voor een van de tracés van de HST. Soms zult u dus ofwel zeer stringent moeten optreden, ofwel van de ruimtelijke structuurplanning afwijken.

Ik zal nu ingaan op enkele controversiële thema's. In de eerste plaats is er de tegenstelling tussen economie en ecologie. Uitgedrukt in hectaren is er in Vlaanderen voldoende bedrijfsruimte voorzien. Vaak zijn de terreinen echter slecht gesitueerd en versnipperd, waardoor ze niet geschikt zijn als bedrijfsruimte. Bovendien moeten we vermijden om alle vergunningsplichtige bedrijven per definitie als hinderlijk te beschouwen. Zo kan in de woonzones een deel van het stedelijk patrimonium worden gehervardeerd. Ik pleit dan ook voor een subsidiebeleid dat voorziet in een restauratie van de bestaande ruimtes in de steden. Een dergelijke operatie is uiteraard duurder dan het plaatsen van een groot raamwerk op een bedrijfsterein.

Mijn voorkeur gaat uit naar een herschikking. Dit betekent dat er op een aantal assen een gedeconcentreerde bundeling moet plaatsvinden. Op sommige plaatsen moeten de bedrijfsruimtes met enkele hectaren worden uitge-

breid en elders is een inkrimping noodzakelijk. De balans moet min of meer in evenwicht worden gebracht. Maar ook tegen deze operatie zal altijd protest worden geleverd.

Een tweede controversieel punt betreft het zogenaamde Nimby-syndroom. Bestaat dit echt? Natuurlijk wel. Gemeentebesturen houden er wel degelijk rekening mee, zelfs in die mate dat ze soms omwille van het protest van de bevolking, bedrijven die niet of nauwelijks als hinderlijk moeten worden beschouwd, uit woonzones weghalen. Ze willen die bedrijven echter wel op het eigen grondgebied houden. Er bestaat dus niet alleen een Nimby-, maar ook een Pimby-syndroom. Pimby is dan afkorting van Please in my backyard.

Sommige gemeentebesturen protesteren fel als de HST door een groengebied rijdt, maar hebben in datzelfde gebied sociale woningen gepland of illegale weekendverblijven toegelaten. Ook op dat vlak is hun houding niet altijd consequent. Niet iedereen zal het daarmee eens zijn – ik zei reeds dat het controversiële punten zijn – maar ik wil waarschuwen voor de vraag van gemeente- en provinciebesturen naar een zo groot mogelijke subsidiariteit voor de opbouw van hun ruimtelijke structuur. Basisdemocratie of subsidiariteit of integraal federalisme – hoe men het ook wil noemen – mag niet te ver worden doorgedreven met betrekking tot ruimtelijke ordening.

Als men aan landelijke gemeenten vraagt of ze nog nood hebben aan sociale woningbouw, zeggen ze in koor dat ze nog honderden woningen nodig hebben, omdat er vraag naar is. Natuurlijk is er vraag naar. Dat impliceert echter nog niet dat deze ruimtelijke ordening goed is. Als men bovendien aan provincies vraagt of ze nog nood hebben aan bedrijfsterreinen, dan antwoorden ze eenstemmig positief voor hun eigen provincie, maar niet voor de naburige provincie.

Ik heb dus mijn twijfels over dit soort van basisdemocratie of subsidiariteit of betrokkenheid van de andere bevoegdheidsniveaus. Er moet een duidelijke hiërarchie zijn. Wat bijvoorbeeld het Ruimtelijk Structuurplan betreft, moeten de kernbeslissingen op het gewestelijk niveau worden genomen. Meer nog, ik vraag me eigenlijk af of die grotere betrokkenheid en beslissingsbevoegdheid van de provincies wel een goede zaak is. De provincies zijn zeer sterk vertegenwoordigd via de Streekcommissie, waarvan vele leden van de Bestendige Deputatie deel uitmaken. Ze beschikken met de GOM's over een sterk instrument op het vlak van streekontwikkeling – uiteraard – en ruimtelijke ordening. In hun samenspel met de provinciale gemachtigde ambtenaar van de minister hebben ze nu reeds een zeer grote impact, die de ruimtelijke ordening trouwens vooral benadert vanuit het oogpunt van de streek-economie. Ik vraag me af of het wel te verantwoorden is

Lauwers

dat die provincies nogmaals moeten worden betrokken bij de procedures en de opbouw van de structuurplanning zoals die nu zal worden aangekondigd.

Een derde controversieel punt is het gevaar van de reservegebieden. Natuurlijk is dit een kwestie van vooruitzending en van planning op lange termijn. Ze worden echter veel te snel aangesneden. We denken veel te snel dat dit onvermijdelijk is. Het zou interessant zijn om na te gaan hoeveel gebieden die in het gewestplan als woonuitbreidingsgebied worden aangeduid, intussen reeds zijn aangesneden, en hoeveel er zijn bestempeld als nog aan te snijden. Ik denk dat ze allemaal in deze twee categorieën vallen. Er zullen altijd wel gemeentelijke cijfers zijn die een behoefte aantonen.

Bovendien beschikken de gemeentebesturen in principe zelf over het instrument om een inventaris op te maken. Ze zijn daar voor de onbebouwde percelen zelfs toe verplicht door een KB. U weet dat zeer weinig gemeentebesturen dit inventaris ook daadwerkelijk bezitten. Het blijft hoe dan ook een gebrekkig instrument, aangezien men ook rekening dient te houden met de grootte van de verschillende percelen : één perceel kan immers nog herverkaveld worden tot drie of meer percelen. Men heeft derhalve eigenlijk nooit een reëel zicht op de echte reserves van een gemeente.

Er zijn natuurlijk wel een aantal VZW's en intercommunales die goede studies maken. In het algemeen is de cijfermatige onderbouw waarmee men de behoefte aan woongebieden of bedrijfsterreinen aantoonst, echter een lachertje. Hetzelfde geldt voor de drie voorwaarden die men moet vervullen om met een BPA af te wijken van het gewestplan. Mijnheer de minister, ik pleit ervoor dat de procedures voor het aansnijden van reservegebieden wordt bemoeilijkt. Ik vraag me ook af wie de opdrachtgever van die studies dient te zijn. Nu is dat uiteraard de gemeente zelf, en bestaat er bijgevolg een verwevenheid tussen de opdrachtgever en degene die de studie uitvoert.

Een laatste controversieel punt betreft de inspraak. Uiteraard is het positief dat de maatschappelijke actoren, de omwonenden, worden betrokken bij een dossier, en dat naar hen wordt geluisterd en met hen rekening wordt gehouden. Een goede ruimtelijke ordening kan echter niet altijd in harmonie met de belangen en de wensen van een plaatselijke bevolking of van een gemeentebestuur verlopen.

Er zal altijd een tegenstelling bestaan tussen het particulier en het algemeen belang. Anderzijds wil ik ook niet de indruk wekken dat, onder het mom van een nimby-syndroom, alle protest van de kaart wordt geveegd. Er zijn ook wel degelijk rechtmatige protesten. We moeten,

mijns inziens, grondig nadenken over de wijze waarop we die inspraak zullen organiseren. Daarom is het noodzakelijk dat we duidelijk aangeven wat de draagwijdte ervan is.

De Vlaamse regering heeft, bij het onderzoek van de gewestplannen voor de aanleg van een HSL boven Antwerpen, de indruk gewekt dat het de bevolking was die mocht beslissen welk tracé zou worden weerhouden. Bovendien leek het erop dat men een referendum wilde organiseren over de HST zelf. Dat was echter niet zo.

Mijn kritiek betreft hoegenaamd niet de aanpak van de administratie. Toch hebben deze mensen alle klachten over zich heen gekregen die waren bedoeld voor de politiek. We hebben de zaken dus verkeerd aangepakt, waardoor een voedingsbodem is ontstaan voor frustratie en politieke ongelofwaardigheid. Ik pleit er dan ook voor dat we een onderscheid maken tussen een referendum, een openbaar onderzoek waarbij particulieren een bezwaarschrift kunnen indienen en waarbij men eveneens advies kan inwinnen bij gemeente- en provinciebesturen, en een milieu-effectenrapport.

Ik stel me toch vragen over het nut van de techniek van bezwaarschriften bij de wijziging van gewestplannen. Vooreerst staat een dergelijke wijziging niet in verhouding tot het bezwaar. Bovendien wordt precies daardoor de indruk gewekt dat men een referendum houdt, terwijl dat niet zo is. Ik hoop dan ook dat u in de toekomst niet meer dezelfde fouten zult maken. Als u ooit de gewestplannen zou wijzigen omwille van een tweede ontsluiting van de Antwerpse haven, of omwille van de IJzeren Rijn, dan mogen we in de gemeente Ranst niet de indruk wekken dat men daarover mee kan beslissen.

Ten slotte zou ik nogmaals willen pleiten voor een trendbreuk. Alleen op die manier kan het negatieve contract, zoals het door de milieubeweging wordt genoemd, worden omgebogen. Uit gesprekken in de commissie en uit uw beleidsbrief heb ik begrepen dat ook u ervan overtuigd bent dat de gemachtigde ambtenaar een zwakke schakel is in het systeem. Bovendien weet u dat een handhavingsbeleid slechts dan strikt kan worden opgevolgd als alle overheden voldoende kredieten vrijmaken om een eventuele gedwongen afbraak uit te voeren.

Mijnheer de minister, indien u, met deze opmerkingen in het achterhoofd, uw beleidsbrief concreet invult, dan bestaat de kans dat we vanuit de oppositie af en toe onze goedkeuring laten blijken. (*Applaus bij het VB, de VU en de SP*)

De voorzitter : De heer Stevaert heeft het woord.

De heer Steve Stevaert (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik sluit

Stevaert

me aan bij de uiteenzetting van de vorige spreker. De nieuwe stijl van het Vlaamse Parlement is erg opvallend. Een lid van de oppositie spreekt zich immers lovend uit over de beleidsbrief van de minister.

Ik feliciteer de minister met zijn ambitieuze beleidsbrief. Hierdoor breng ik hem in een gevaarlijke positie, vermits dit betekent dat de bevolking hoge verwachtingen koestert voor de toekomst. Het zal niet gemakkelijk zijn om deze verwachtingen in te lossen. Het verschaffen van informatie en de sensibilisatie van de bevolking en van de politieke niveaus zijn uitermate belangrijk. Ik heb het hier zowel over het gemeentelijke, het provinciale als het Vlaamse niveau. In deze sector komt het democratisch deficit duidelijk tot uiting : sommigen tonen zich overgeïnteresseerd, terwijl bij anderen een totaal gebrek aan interesse merkbaar is. Deze tegenstelling kan leiden tot conflicten.

In de beleidsbrief wordt in ruime mate aandacht besteed aan het Structuurplan Vlaanderen. Ik zal hierop niet ingaan, omdat de spreker van de CVP al heeft uitgeweid over dit onderdeel. Het Structuurplan Vlaanderen is zeer belangrijk. We mogen de boot echter niet overladen. Indien wij alle problemen en voordelen op de boot van het Structuurplan Vlaanderen laden, zal deze zeker zinken. Tijdens dit debat mogen we niet discussiëren over het geslacht van de engelen. Dan plaatsen we de minister, de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement immers voor een onmogelijke opdracht. Geen enkele minister, zelfs de vriendelijke heer Baldewijns niet, kan de oppervlakte van Vlaanderen verdrievoudigen. Zowel de meerderheid als de oppositie moeten behoedzaam zijn, opdat zij het bootje niet voortijdig doen kantelen.

In de beleidsbrief noteren we herhaaldelijk de begrippen draagkracht en duurzaamheid. Ik verwijs naar de discussie over de mobiliteit. De problemen inzake mobiliteit en verkeer zijn gedeeltelijk te wijten aan onze slechte ruimtelijke ordening. We mogen niet de indruk wekken dat een goed mobiliteitsbeleid de problemen op het vlak van de mobiliteit kunnen oplossen en dat het beleid inzake ruimtelijke ordening kan worden gehandhaafd. We moeten eerlijk toegeven dat we niet in staat zijn alle mobiliteitsproblemen op te lossen. Ik ben me ervan bewust dat dit een gevoelig onderwerp is. Het houdt verband met het bevoegdheidsdomein van minister Peeters, onder meer wat het stedelijk beleid betreft. We mogen niet langer doen uitschijnen dat de mensen die buiten de grote centra wonen, over een uitgebreid en goedkoop openbaar-vervoersnet zullen beschikken.

Wat de veiligheid betreft, moet bijzondere aandacht worden geschonken aan de coördinatie van de werkzaamheden op onze wegen. De periodes tijdens dewelke werken

worden uitgevoerd, moeten zo kort mogelijk zijn. We moeten rekening houden met de bevoegdheidsverdeling, maar het heeft geen zin te laten geloven dat de veiligheid in ons land het Europese niveau kan bereiken. Dat is onmogelijk, zelfs met een doorgedreven mentaliteitswijziging en perfectionering van de infrastructuur. We hebben nu eenmaal een andere ruimtelijke ordening en zullen dit model altijd meeslepen.

Door onze gebrekkige ruimtelijke ordening zullen we altijd een onveiligere situatie kennen dan onze buurlanden. U hebt het over wateroverlast, maar aan het water scheelt niets, wel aan de infrastructuur. We kunnen niet langer over waterbeheersing spreken maar wel over waterbeheer. We moeten op een realistische en sociaal verantwoorde manier de infrastructuurproblemen oplossen. We mogen evenmin de indruk geven dat we de mensen en de gebouwen tot in het oneindige kunnen beschermen.

Ik wil nog een viertal punten toelichten. Ik ben blij dat u het gronden- en pandenbeleid in uw beleidsbrief opneemt. Het grondenbeleid is versnipperd. Zowel de landbouw als de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen als de huisvestingsmaatschappijen hebben daar regels over. Wat we nodig hebben, is een globaal plan. Waar denkt u de financiële middelen daarvoor te halen ? Een suggestie : gebruik de opbrengst van de planbaten daarvoor. Ik pleit voor een drastische hervorming van de procedure tot het verkrijgen van een bouwvergunning, een hervorming die de rechtszekerheid van de aanvrager en van de omwonenden verstevigt. Het Beroep Derden moet een fundamenteel recht worden. Momenteel loopt iedereen voor allerhande zaken naar de Raad van State. De uitspraken zijn onvoorspelbaar en bovendien heeft de Raad van State ander werk. Voor de aanvrager moeten we een correcte termijn voor de procedure afspreken. De huidige stilzwijgende vergunningen staan haaks op het principe van de rechtszekerheid.

Het Beroep Derden betekent ook de afschaffing van het systeem met drie niveaus. Nu stappen we via de provincie van het gewest naar de gemeente, terwijl twee partijen me voldoende lijken. Het lijkt misschien eigenaardig voor een burgemeester maar ik pleit voor minder bevoegdheden voor de gemeenten. Ik zou een klasse 1 aan de provincie toekennen en een klasse 2, het beroepsniveau, aan de minister. Ik verschil in dit verband van mening met de heer Lauwers.

Er zijn drie commissies : op gemeentelijk, provinciaal en Vlaams niveau. Die drie commissies werken niet behoorlijk. De commissies op provinciaal niveau worden steeds met de vinger gewezen. De provinciale commissies zijn echter geen provinciale commissies. Het zijn gewestelijke commissies. Indien ze slecht functioneren, moeten wij onze verantwoordelijkheid opnemen. De verkozenen van

Stevaert

de provincieraad of de bestendige deputatie manoeuvreerden zich misschien wel handig in deze commissies, maar wij dragen de verantwoordelijkheid.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Ik ben het eens met mijnheer Stevaert dat de provincies kunnen en moeten worden ingeschakeld in de behandeling van concrete dossiers. Ik sprak echter over de kernbeslissingen inzake de planning. Daar heeft de provincie – via de streekcommissie, de GOM's en relaties met de gemachtigde ambtenaar – al middelen genoeg om het beleid te beïnvloeden.

De voorzitter : De heer Stevaert heeft het woord.

De heer Steve Stevaert : Als men een totaal vernieuwd vergunningenbeleid wil uitwerken, moet men ook de ambtenarij onder handen nemen. Daarover moet een ernstige en serene discussie worden gevoerd. De functie van gemachtigd ambtenaar moet grondig worden herdacht. De almacht van de gemachtigde ambtenaar moet worden beperkt, daar bewijzen we deze ambtenaren zelf een dienst mee. Er moeten beroepscolleges worden opgericht. De administratie ruimtelijke ordening heeft nood aan een volledige heroriëntatie. De wetgeving op zich is niet slecht. Men beweert onterecht dat de wet van 1962 een slechte wet is. De wet wordt slecht toegepast. Niet alleen door politici maar ook door ambtenaren.

Een handhavingsbeleid moet worden uitgewerkt. In Vlaanderen zijn er vier soorten gebouwen. Ten eerste, gebouwen opgetrokken zonder vergunning. Ten tweede, gebouwen met een vergunning, doch niet opgetrokken volgens de bepalingen ervan. Ten derde, gebouwen gebouwd volgens een vergunning die nooit zou mogen zijn afgeleverd. Ten vierde, gebouwen opgetrokken volgens een terecht verleende vergunning, mijns inziens niet de overgrote meerderheid.

Verjaring mag zeker niet mogelijk zijn in een handhavingsbeleid. Een bouw misdrijf is een permanent misdrijf. Een permanent misdrijf kan en mag niet verjaren. De gemeente moet hier aan eerstelijnszorg doen. Indien er zonder vergunning wordt gebouwd, moet de gemeente de werken onmiddellijk stil leggen.

Dat lijkt me een zeer goede taak voor een gemeente : proberen te voorkomen dat het gebouw er komt. We mogen echter de verantwoordelijkheid niet alleen bij de gemeente leggen, ook de hogere overheid moet zijn deel dragen. Men kan er natuurlijk over discussiëren of de provincie een handhavingsopdracht moet krijgen. Ik laat dit nog in het midden. Voor het Vlaamse niveau zou dit echter zeker het geval moeten zijn. Dit moet dan gebeuren in het kader van een reorganisatie van Arohm. Een

vergunningenbeleid is één taak, handhaving is een heel andere taak. Momenteel zitten we in de onmogelijke situatie dat gemeentebesturen zaken moeten doen waar ze niet voor zijn uitgerust. Er zijn immers in Vlaanderen nog steeds heel wat kleine gemeenten. De gemeenten hebben dus zeker ook hun opdracht, maar het is niet realistisch om te stellen dat ze hierin alleen staan. Het is ook – en vooral – een zaak van de hogere overheid.

Als men het geloofwaardig wil houden, dan moet men beginnen met het begrip meerwaarde af te schaffen. Dat werkt namelijk enorm demotiverend. Dit is een eerste mogelijke herstelmaatregel. Een tweede mogelijke herstelmaatregel begint bij het begrip transactiesom. Die term zou veel selectiever moeten worden gebruikt. De derde herstelmaatregel is afbraak. Ook daar zien we dat er gradaties zijn. Een afbraakvonnis zonder dwangsom wordt in Vlaanderen normaal gezien niet uitgevoerd ; een afbraakvonnis met dwangsom wordt in een aantal gevallen ook al niet meer uitgevoerd.

Mijnheer de minister, ik denk dat u dat toch eens moet bekijken. Ik weet dat er overleg is met de procureurs, maar ik denk dat het toch een zeer gevaarlijke aangelegenheid is. Ik denk dat heel veel zaken kunnen worden voorkomen als we aan die eerstelijnszorg veel meer aandacht besteden. Als we bij het aanvangsmoment van de werken de zaken niet te ver laten evolueren, denk ik dat we de handhaving veel beter kunnen beheersen.

Ten slotte wil ik nog een suggestie doen : er zou een onafhankelijk gegeven moeten komen. Dit kan een instituut zijn ; het kan ook aan de ambtenarij worden toegevoegd. Dit is de derde poot van Arohm. We hebben nu het vergunningenbeleid en de handhaving. Ik zou willen pleiten voor een informatiedienst, ook – maar niet alleen – voor de burgers, ook voor de gemeentebesturen, dus voor de lagere overheden. Een schepencollege dat op dit moment wordt geconfronteerd met een vergunningsaanvraag kan zich nergens informeren om een degelijk standpunt te bepalen. Dat schepencollege zou deskundige ondersteuning moeten krijgen. Het is niet goed dat ze dit via Arohm of via de gemachtigde ambtenaar moeten doen. Op die manier is immers dezelfde persoon ook adviserend ambtenaar in het hele gebeuren.

Tot besluit wil ik nog eens benadrukken dat het naar mijn mening absoluut noodzakelijk is dat we veel aandacht en veel middelen besteden aan dit informatie-instituut of aan deze informatie-ambtenarij.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Ik zou een technische opmerking willen maken. Als er een meerwaarde is, moet er niet worden afgebroken. De strafvordering dooft dan uit.

Lachaert

Wat betreft die informatie, kan ik u volledig in uw redenering volgen. Spijtig genoeg leert de praktijk ons dat er ambtenaren worden aangewezen voor een bepaald gebied en dat men informeel bij die mensen terecht komt met een dossier. Daar worden dan bepaalde inlichtingen verstrekt. Als men daarna een officieel dossier indient, krijgt men meestal een ander advies dan datgene wat informeel werd meegedeeld. Ik steun u dus volledig in uw opmerking.

De heer Steve Stevaert : Mijnheer Lachaert, ik vind inderdaad dat het begrip meerwaarde moet worden afgeschaft omdat dit demotiverend werkt. Het gebouw blijft immers staan, de overtreding blijft bestaan en inspireert zo de mensen in de omgeving tot verdere bouwovertradingen. Men denkt immers – al dan niet terecht – dat bouwovertradingen toch niet worden bestraft.

Uw tweede opmerking is ook terecht. Op dit moment hebben we een mondeling voorafgaand advies van de gemachtigde ambtenaren of van de administratie. Daarna zou dan een officieel advies volgen waarbij de gemachtigde ambtenaar in principe ook de schorsingsbevoegdheid heeft. Een gemeentebestuur zou zich niet moeten wenden tot de gemachtigde ambtenaar. Indien de gemachtigde ambtenaar achteraf een advies geeft, moet dit ook kunnen worden getoetst. Daartoe is een inventaris van de adviezen het geschikte middel. Daarvan moet dan een analyse worden gemaakt en verder onderzoek op geregelde tijdstippen en op wetenschappelijke wijze zijn eveneens onontbeerlijk. Nu bepaalt eigenlijk de gemachtigde ambtenaar de goede smaak in Vlaanderen. Dit kan mijns inziens niet in 1996.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : In mijn ogen moet er in heel deze materie meer rechtszekerheid komen. Nu heerst er in elke provincie een andere rechtspraak, in de beslissingen van de hogere overheid zit geen enkele lijn. Burgers en gemeentebesturen weten bijgevolg niet meer waaraan zich te houden. De rechtzoekende heeft behoefte aan een vaste rechtspraak.

De heer Steve Stevaert : Ik ben het daar maar gedeeltelijk mee eens. Als je beroep door derden mogelijk maakt, ontstaan er administratieve procedures. Zo zuivert de hele toestand zich uit en ontstaat er na verloop van tijd rechtszekerheid. Nu kunnen gemeenten en gemachtigde ambtenaren vergunningen afleveren zonder enige beroepsmogelijkheid. Daardoor is er geen traditie van rechtszekerheid en stappen de mensen meteen naar de Raad van State. Dit zou administratief moeten worden opgelost.

Ondertussen vind ik wel dat in administratieve zaken als ruimtelijke ordening een interpretatievrijheid en een ver-

schillende opstelling per regio mogen bestaan. De problemen verschillen toch ook in elke regio.

De heer Stefaan Platteau : Ik blijf erbij dat de rechtsonzekerheid nergens groter is als in deze materie.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : De ambtenarij maakt het ons allemaal moeilijk. We moeten daarmee rekening houden bij de advisering voor het Planningsdecreet, voor het Structuurplan Vlaanderen en voor de codificatie van de Stedebouwwet van 1962. Ik raad de minister aan om niet al te veel naar de ambtenaren te luisteren. Ze zijn een tussenstation en maken zichzelf maar al te graag onmisbaar.

De heer Steve Stevaert : Willekeur is nooit goed te praten, of die nu van ambtenaren of van politici komt.

De voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de commissie voor Ruimtelijke Ordening zal ongetwijfeld tijdens de komende maanden nog een grondig debat over het te voeren beleid moeten houden. Daarbij zullen alle commissieleden de kans krijgen om nog dieper op deze thematiek in te gaan. Intussen geeft de beleidsbrief, hoewel die al enkele maanden oud is, ons de kans na te gaan hoe ver we momenteel staan en waar we naartoe gaan. De Vlaamse burgers snakken naar duidelijkheid.

Buiten deze beleidsbrief is er al heel wat gebeurd. De Vlaamse ministerraad heeft een Planningsdecreet goedgekeurd. Ook met de voorbereiding van het decreet op de Stedebouwwet van 1962 is men al ver gevorderd.

Bij deze methode van werken heb ik wat kritische bedenkingen. Op 19 november 1992 gaf de toenmalige Vlaamse regering haar goedkeuring aan de krachtlijnen en doelstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Dit plan moest leiden tot een duurzame ruimtelijke ontwikkeling, die ons en de volgende generaties zou binnenloodsen in de 21ste eeuw. Dat was de ambitieuze doelstelling van de Vlaamse regering. De professoren Albrechts en Vermeersch werden belast met de voorbereiding van deze ruimtelijke structuur. Tegen eind 1993 moesten de krachtlijnen van het Structuurplan concreet worden uitgewerkt op het niveau van het Vlaamse Gewest. Deze krachtlijnen zouden worden toegepast op vier structuurbepalende elementen : de open ruimte, verkeer en vervoer, het stedelijk weefsel, en de tewerkstellingsgebieden. Met enige vertraging werd het ontwerp in februari 1994 door de regering doorgestuurd naar de SERV en de MINA-raad. Daarna zou dan op de diverse beslissingsniveaus het debat van start kunnen gaan. Dat was een logisch opzet.

Gabriels

De realiteit was evenwel anders. Het door de regering goedgekeurde concept werd niet voorgelegd aan de democratische beslissingsniveaus, maar aan allerlei belangengroepen, die allemaal hun zegje mochten doen. Op die manier wordt het ontwerpstructuurplan nu al gehanteerd als uitgangspunt voor adviezen inzake ruimtelijke ordening. Eigenlijk zit het dus al in een uitvoeringsfase, zonder dat het parlement er een debat heeft kunnen voeren. Dat is geen goede manier om te werken. Het parlement had op het juiste moment de kans moeten krijgen om ten gronde over doelstellingen, middelen en functionaliteit van gedachten te wisselen.

Het Vlaams Parlement mag niet buiten spel worden gezet. Bovendien dreigt men te hervallen in fragmentarisch werk. Alhoewel het definitieve ontwerp van het Structuurplan Vlaanderen nog niet is voltooid, heeft de regering reeds andere stappen gezet. Het planningsdecreet is daar een voorbeeld van. Dergelijke werkwijze komt de rechtszekerheid van de burger niet ten goede.

Collega's, ik vrees dat we na de goedkeuring van het planningsdecreet in een bijzonder verwarde situatie zullen terechtkomen. We zullen niet alleen rekening moeten houden met de gewestplannen, maar ook met het planningsdecreet dat gebaseerd is op het nog niet verschenen Structuurplan Vlaanderen. In zijn advies van 7 mei beklemtoont de MINA-raad dat men dringend werk moet maken van het ontwerp-Structuurplan Vlaanderen. Vlaanderen heeft nood aan een dynamisch, flexibel en eenvoudig instrument dat de beleidskeuzes inzake ruimtelijke ordening in zijn geheel vastlegt voor de komende generaties.

Het fragmentarisch werk van uw voorganger heeft heel wat tegenstellingen doen ontstaan en heeft zeker niet bijgedragen tot meer eensgezinde standpunten inzake ruimtelijke ordening. Ruimtelijke ordening mag geen aanleiding geven tot twisten, maar moet bijdragen tot een consensus die in de praktijk wordt nageleefd. De VLD verzet zich met klem tegen dergelijke fragmentarisering. We hebben nood aan een globale visie die in een globaal beleidsdocument terug te vinden is. Het beleidsdocument moet eenvoudig zijn en gemakkelijk te gebruiken.

Mijnheer de minister, vooraleer het planningsdecreet dat meer uitvoerende bepalingen bevat, bij het Parlement in te dienen, had u er beter aan gedaan eerst het Structuurplan Vlaanderen dat de ruimtelijke functies definieert, af te werken.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer Gabriels, het planningsdecreet is gewoon een juridische basis voor het Structuurplan Vlaanderen, waarnaar nog openbaar onderzoek moet worden verricht. Uw redenering dat het

planningsdecreet allerlei bepalingen door elkaar haalt, is niet correct.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer Decaluwé, een goed ruimtelijk beleid legt eerst doelstellingen vast. Daarna werkt men aan de planning. Vandaag gebeurt het tegenovergestelde. Door eerst het planningsdecreet af te handelen en nadien pas het structuurplan, spant men de kar voor de paarden ! We moeten eerst de ruimtelijke functies definiëren. U weet even goed als ik dat dat niet eenvoudig is. Een belangrijke landbouworganisatie heeft onlangs haar eerder ingenomen standpunt ter zake gewijzigd. Dat is de reden waarom de regering eerst een planningsdecreet indient.

De heer Carl Decaluwé : Ik herhaal dat het planningsdecreet alleen een juridische basis is.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer Decaluwé, het advies van de MINA-raad van 7 mei 1996 wijst op een groot hiaat : het planningsdecreet mag er dan wel zijn, het ontwerp structuurplan voor Vlaanderen moet nog verscheidene procedurestappen doorlopen vooraleer het planningsdecreet zinvol wordt.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Gabriels, in de gewenste ruimtelijke structuur voor Vlaanderen worden een hele reeks doelstellingen geformuleerd, maar het planningsdecreet is natuurlijk essentieel om aan het structuurplan een juridische grond te geven. In het advies van de Mina-raad wordt mijns inziens eerder gewezen op de incongruentie tussen de intentie om de gemeenten aan te moedigen tot structuurplanning en het ontbreken van enig landelijk kader voor die planning. Aan doelstellingen ontbreekt het niet in de gewenste ruimtelijke structuur, het ontbreekt aan een landelijk structuurplan ter implementatie ervan. Ik ben het dus met u eens dat dit landelijk structuurplan eerst moet worden afgewerkt vooraleer wordt overgegaan tot het aanmoedigen van provincies en gemeenten om een eigen structuurplan op te stellen.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer Sannen, bij dit formalistisch onderscheid moeten we toch niet te lang blijven staan. Concreet verliep de zaak als volgt.

Aan de professoren werd gevraagd om de studie binnen het jaar af te ronden en de werkgroep heeft deze termijn gerespecteerd. Toen de politiek echter conclusies moest trekken, werd gearzeld en dat sleept nu al drie jaar aan. Om die reden bevinden wij ons in de huidige toestand en sleept de minister deze erfenis uit het verleden met zich mee.

Eén van de uitgangspunten van het decreet is tweeledig : de selectieve uitbouw en versterking van de stedelijke gebieden enerzijds en de uitbouw van de zwakke functies en

Decaluwé

de open ruimte anderzijds. Dit doet een aantal fundamentele vragen rijzen.

Mijnheer de minister, wordt eerst de open ruimte afgebakend en daarna pas de stedelijke gebieden? Wat gebeurt er met de gebieden die vroeger in de ruimtelijke hoofdstructuur reeds als open gebieden werden gedefinieerd? Bewaren deze gebieden hun aanvankelijke bestemming en krijgen de overblijvende gebieden een stedelijke bestemming? Welke criteria werden uitgewerkt voor het bepalen van de open ruimten?

Ons land wordt gekenmerkt door een heel dichte bebouwing en een hoge concentratie aan economische, recreatieve, culturele en handelsfuncties. Hoe zal de inhoud van het begrip openheid in deze complexe context doorheen de tijd juist worden ingevuld? Ik denk dat het zeer belangrijk is zich van bij het begin af op een klare visie te baseren. Hoe kunnen de stedelijke gebieden aantrekkelijker worden gemaakt zodat de ruimtebehoevende activiteiten daar kunnen worden geconcentreerd? Zal de toename van de mobiliteit en het aanzwellend vrachtverkeer in de volgende eeuw niet stoten op een beleid van de volongen feiten waar onze visie achterna holt? Welke beslissingen zullen worden genomen, in onze autonome structuren, met betrekking tot onze poorten op de wereld, de lucht- en zeehavens? Welke bijdrage zullen de goedkope en milieuvriendelijke waterwegen leveren tot de verhoging van de mobiliteit? Zal het waterverkeer worden aangemoedigd door de aanleg van nieuwe industrieterreinen langs deze waterwegen?

Verontrustend zijn een aantal specifieke beleidsopties die moeilijk als een trendbreuk kunnen worden beschouwd. Nieuwe systemen en technieken als road-pricing of carpooling worden elders al uitgeprobeerd maar komen in Vlaanderen slechts moeizaam van de grond. Het mobiliteitsprobleem is een draak met vele koppen, er moet dus op meer dan één kop worden gewed. Het is onmogelijk om alles in één keer oplossen, maar er dient wel te worden begonnen.

Een ander probleem is de zorgwekkende toestand waarin het Vlaams wegennet zich bevindt. De voorganger van de minister had de budgettaire behoeften voor het gewone onderhoud voor de eerstkomende jaren op 25 miljard frank geschat. Op jaarbasis is echter slechts 4 miljard beschikbaar. Wordt die toestand op termijn niet gevaarlijk? Kan niet worden gedacht aan het invoeren van het leenrentesysteem waarop voor het uitvoeren van wegenwerken nu reeds in Engeland een beroep wordt gedaan?

We hebben het gisteren ook gehad over de havens en de waterwegen, over de saturatie van ons wegennet en over de noodzaak om via het spoor een evenwichtige oplossing

voor dit probleem te vinden. Dit is dus al het gespreksonderwerp geweest van vroegere discussies.

Mijnheer de minister, de manier waarop men tegen de luchthaven van Deurne aankijkt, verbaast en verwondert me. Als er belangstelling voor is, wil men privatiseren. Maar eerst moet het beleid een aantal antwoorden geven. Is men bereid de startbaan te verlengen? Zo neen, wie in de privé-sector zal er dan interesse voor hebben? Men kan een vergiftigd geschenk niet verkopen: als iedereen weet dat het vergiftigd is, zal men geen koper vinden. De betrokkenen verwachten van de minister dat hij duidelijke antwoorden op deze vragen geeft.

De heer Lauwers heeft het ook al gehad over de systematische onderschatting van het belang van de gemeenten. Dit gebeurt niet in de beleidsbrief, maar wel in de praktijk. Centralisme is een kwaal waaraan de Vlaamse regering lijdt. Men denkt alles van bovenhand uit, waarna de ondergeschikte besturen het maar moeten nemen zoals het hen wordt voorgeschoteld. Links of rechts mogen ze een komma wijzigen, maar een echt debat over de fundamenten durft men niet aan. Dat is mijns inziens nochtans één van de belangrijkste punten: het Vlaams Gewest moet de toetsstenen aanbieden en de invulling ervan moet ter plaatse gebeuren. Men moet de gemeenten de mogelijkheid geven om iets van de zachte naar de harde sector over te hevelen. Ze kunnen wel worden verplicht om compensaties uit te werken. Zo staat het allemaal in uw voorstel. We moeten die vrijheid op lokaal en gemeentelijk niveau laten werken. In Nederland gebeurt dit ook zo en Nederland is er op ruimtelijk vlak zeker niet slechter aan toe dan wij.

U had het over de illegale weekendverblijven en het organiseren van natuur- en parkfuncties. Het ernstig nemen van de responsabilisering van de lagere geschikte besturen zou in de praktijk een grotere efficiëntie opleveren. De gemeenten zijn trouwens niet meer slecht uitgerust, zoals twintig of dertig jaar geleden wel het geval was. Er zijn niet alleen de verschillende adviesraden, zowel op het vlak van ruimtelijke ordening als op het vlak van leefmilieu, maar er is nu ook deskundig personeel dat in staat is om toekomstgericht te denken. Dat was in het verleden zeker niet mogelijk.

De VLD vindt het belangrijk om niet alles te centralistisch te definiëren. De mogelijkheid moet worden geboden om de dynamiek van onderuit te laten starten, afhankelijk van de noden die er op lokaal niveau zijn. Men moet niet bij voorbaat bepalen dat er behoefte is aan industrieterreinen en toonzalen. Er moet voorrang worden verleend aan de flexibiliteit. Deze flexibiliteit moet worden afgewogen aan lokale principes en uitgangspunten.

Decaluwé

Een tijdje geleden konden we in de pers artikelen lezen over de voordracht van de topambtenaar voor de administratie Ruimtelijke Ordening door het College van de Secretarissen-generaal. Het is zeer stil geworden over de concrete invulling hiervan. Sommigen hebben een initiatief genomen, omdat de voorstellen van de secretarissen-generaal hen niet zinden. Ze hebben voorgesteld om een andere procedure te volgen, die vroeger in andere gevallen werd toegepast. Is dat waar? Zo ja, wat dan met de wil van de vorige en de huidige Vlaamse regering om tot een objectivering van de benoemingen te komen? Hoe brengt u één en ander met elkaar in verband? Ik verwacht een duidelijk antwoord. Ik wens ook zo spoedig mogelijk ten gronde te debatteren over het Structuurplan Vlaanderen, dat het gewestplan wellicht kan vervangen.

Het is niet goed als we over te veel instrumenten beschikken. Daardoor weten de burgers niet meer wat uiteindelijk het meest geschikte juridische instrument is. Sommigen zullen bovendien blijven zoeken naar wegen om aan de regelgeving te ontsnappen. Door het open debat op tijd te organiseren, en door de inspraak van de basis ernstig te nemen, kunnen we tot een ruimtelijke ordening komen die wordt gedragen en gerespecteerd door de bevolking.

De voorzitter : De heer Quintelier heeft het woord.

De heer Leonard Quintelier : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, aansluitend bij het betoog van mevrouw Tyberghien-Vandenbussche wil ik hier het volgende onderstrepen. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zal de komende weken als hefboom fungeren om het beleid inzake ruimtelijke ordening in betere banen te leiden. Er gaat daarbij bijzondere aandacht naar verstedelijkte gebieden, naar het grond- en pandenbeleid, naar de eigenheid van stad en dorp, en naar de verwevenheid van functies. Ook wordt veel aandacht besteed aan het tegengaan van de uitbreiding van de stedelijke gebieden naar de omliggende open ruimten.

Verder richten we ons op de versnippering van de open ruimten. Binnen deze ruimten leeft een eigen dynamiek. Die dynamiek is gegroeid uit een wisselwerking tussen dorp, gehucht, landelijke bewoning en open gebieden. Aan de basis van die wisselwerking liggen agrarische activiteiten in de algemene zin. Die agrarische activiteiten waren in het verleden verweven met het leven in de dorpskernen. Om economische of maatschappelijke redenen zijn die activiteiten echter uit de dorpskernen weggeduwd, in de richting van de open ruimten.

In uw beleidsbrief heeft u het over verwevenheid in de stedelijk gebieden. Daartoe zullen in de toekomst criteria worden uitgewerkt. Die notie moet volgens ons ook wor-

den gehanteerd met betrekking tot het landelijk gebied en de open ruimten. Het beleid op dit vlak moet zich – zoals u terecht schrijft – toespitsen op het maximale behoud van de openheid.

We willen daaraan toevoegen dat het ook moet gericht zijn op het verweven van functies. Die verwevenheid moet zowel in de dorpen als in de open ruimten tot stand komen. Om die open ruimten van verdere versnippering te vrijwaren, moeten in eerste orde de stedelijke functies er zo veel mogelijk worden geweerd. Maar onze aandacht moet ook naar de ontwikkeling van de agrarische activiteiten zelf gaan. In zuiver open gebieden die in agrarische zones liggen, kunnen bijvoorbeeld absoluut geen bouwactiviteiten in functie van de landbouw worden toegelaten. Om de zuivere openheid van de schaarse open ruimten die ons resten voor de volgende generaties te vrijwaren, moeten we vandaag de moed opbrengen om ook binnen die agrarische gebieden zones en gebieden af te bakken waarin helemaal niet mag worden gebouwd, zelfs niet voor agrarische doeleinden.

Een tweede belangrijk aandachtspunt betreft de kwaliteit, maar vooral ook de herkenbaarheid van een streek. Hier speelt de verwevenheid van landbouw en natuur een rol. Zowel voor de landbouw als voor de natuur zullen onze landschappen er in de toekomst anders uitzien. Dat is inherent aan de dynamische ontwikkeling van een landschap. Verwevenheid van landbouw en natuur zal een meerwaarde geven aan belangrijke landbouwgebieden in Vlaanderen. We pleiten ervoor om in het Structuurplan verwevingsgebieden met landbouw als hoofdfunctie te creëren. Op grond van nog uit te werken criteria moet de landbouw rechtszekerheid krijgen, en de natuur in die gebieden een verzekerde toekomst hebben.

Aanwezigheid van natuur zal een duidelijke meerwaarde zijn. Niet alleen wat het ecologische betreft, maar ook wat de belevingswaarde voor gebruiker en recreant betreft.

Een laatste aandachtspunt eigen aan die open ruimte, mijnheer de minister, komt naar mijn gevoel te weinig aan bod. Ik bedoel hier de stiltegebieden. Het loont de moeite om de weinige stiltegebieden te citeren die in Vlaanderen nog bestaan. Hun ligging moet precies beschreven worden. Bij het nemen van eender welke beleids optie kan er dan rekening gehouden worden met die schaarse en bijzonder zeldzame stiltegebieden.

Mijnheer de minister, ik vraag u om bij het plannen en vooral bij het invullen van het structuurplan rekening te houden met de dynamiek eigen aan de open ruimte. Die dynamiek moet erkend worden. Er dient ook rekening te worden gehouden met de zuivere open agrarische gebieden. Deze onbebouwde ruimten moet aan de volgende generaties kunnen doorgegeven worden. Eveneens is het

Quintelier

belangrijk de verweving van landbouw en natuur en in het bijzonder de stiltegebieden in aanmerking te nemen. (*Applaus*)

– *De heer Francis Vermeiren, ondervoorzitter, treedt op als voorzitter.*

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, bijna één jaar na de installatie van de Vlaamse regering en een half jaar na de bespreking van de beleidsbrief ruimtelijke ordening in de commissie, wordt er in het Vlaams parlement ruimte gemaakt om een plenair debat te hebben over het te voeren ruimtelijk beleid in Vlaanderen. Ik kan vandaag onmogelijk hetzelfde hoopvol en positief verhaal vertellen in verband met deze beleidsbrief dan een half jaar geleden.

Nog altijd mag er gesteld worden dat dit document een correcte analyse en een uitgebreide inventaris bevat van de problemen in verband met het ruimtelijk beleid in Vlaanderen. Ook de doelstellingen lijken even hoopvol voor degenen die werkelijk begaan zijn met het behoud van zoveel mogelijk open ruimte. Het valt me ook weer op hoe vaag en zwak de concrete maatregelen en instrumenten worden beschreven die nodig zijn om dit te realiseren.

De beoordeling van deze beleidsbrief kan niet los gezien worden van het feitelijk beleid dat u, mijnheer de minister, de voorbije maanden gevoerd hebt. Woorden zijn geduldig, intenties verleidelijk. Enkel de concrete daden of de afwezigheid ervan tonen het werkelijk beleid van een minister. Enkel daarop kan het beleid beoordeeld worden.

Uzelf, mijnheer de minister, stelt in het commissieverslag – gevoegd bij de bespreking van de beleidsbrief in commissie – het volgende. We mogen niet oordelen op basis van uw intenties, maar we moeten u beoordelen van jaar tot jaar op basis van de voornemens die wel of niet gerealiseerd werden. Deze woorden hebt u zelf aangehaald tijdens deze bespreking.

Uw wittebroodsweken zijn voorbij. De eerste resultaten die u op gebied van ruimtelijke ordening kan voorleggen, zijn niet spectaculair. Wanneer ik het voorbije jaar overloop, heb ik de indruk dat er weinig is gedaan. En de beleidsdaden die zijn gesteld, tonen zeker geen trendbreuk.

Ik heb het over Antwerpen-zuid, Opgrimbie, Feniks en de gewestplanwijziging voor de doortocht in Houthalen-Helchteren. Wel hebt u stoere taal gesproken in verband met de illegale bouwwerken. De eerste test is echter een

halfslachtig akkoord met de eigenaars van illegale week-endverblijven.

De timing van uw beleidsbrief, of – beter gezegd – het niet halen ervan, illustreert het totale gebrek aan dynamiek in het ruimtelijk beleid van deze regering. Dat blijkt voldoende uit de voorbeelden. Van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is nog lang geen sprake, maar ook het Planningdecreet laat op zich wachten. Hoe zit het overigens met de coördinatie van de wet op de stedebouw van 1962 ?

In het najaar van 1995 zouden de eerste initiatieven tot uitvoering van het decreet van 16 juni 1982 in verband met het sociaal grondbeleid worden ontwikkeld. Wat is daarmee gebeurd ? De activering en de aanpassing van de richtlijn van 17 september 1993 in verband met de aansnijding van de woonuitbreidingsgebieden, waarop ik vorige week tijdens een interpellatie heb gealludeerd, laat ook op zich wachten. Zelfs de nieuwe regionale commissies voor advies, die zouden moeten worden betrokken bij de opmaak van de provinciale structuurplannen, zijn niet eens samengesteld. Er is dus zeker geen sprake van een herwaardering van deze commissies.

Ook de recente uitspraken in het Vlaams Parlement en daarbuiten van vooral de minister van Economie, zijn niet geruststellend voor het regeringsbeleid inzake ruimtelijke ordening. U stelt in uw beleidsbrief dat de rol van de belanghebbende derden, de burgers, aan belang moet winnen. U wilt een grotere inspraak van de burgers bij de beslissingen over ruimtelijke ordening. Uw ambtsgenoot sluit zich daarentegen aan bij de nota van de GOM's, waarin voor een beperking wordt gepleit. U wilt een stringenter beleid voor het aansnijden van industrie- en ambachtelijke terreinen, en vraagt hiervoor een protocol met betrekking tot subsidiedossiers. Uw ambtsgenoot vraagt juist om meer soepelheid.

Mijnheer de minister, u begrijpt dat we bij de bespreking van deze beleidsbrief niet meer zo positief kunnen zijn als een half jaar geleden. Mijn scepticisme en twijfels nemen toe. We hadden grote verwachtingen en hoopten op een trendbreuk in het ruimtelijk beleid van deze regering. Op dit moment krijg ik de indruk dat daar niets van terecht komt. Hopelijk heb ik het niet bij het rechte eind, en zal de volgende maanden blijken dat de mooie intenties niet louter uit holle woorden bestaan.

Mijns inziens staat u met uw toekomstig ruimtelijk beleid voor twee grote uitdagingen. Ten eerste, u moet een echte trendbreuk inzetten, en, ten tweede, naar een nieuwe geloofwaardigheid streven.

In uw beleidsbrief toont u duidelijk de noodzaak van een trendbreuk aan. De druk op onze schaarse ruimte is onhoudbaar. Zowel kwantitatief als kwalitatief wordt er on-

Sannen

zorgvuldig met ruimte omgesprongen. Ruimte is meer dan alleen maar een gebruiksvoorwerp voor bepaalde sectoren. Het in stand houden van open ruimte en het efficiënt aanwenden van ruimte is een plicht en een opdracht voor elke generatie. Een louter utilitaire benadering van de ruimte leidt tot een aftakeling van de kwaliteit van het leven, zoals de heer Quintelier zonet nog aantoonde.

U stelt terecht dat een duurzame ruimtelijke ontwikkeling met oog voor het behoud en de versterking van de bestaande open ruimte, een strategische doelstelling moet zijn. Dat valt niet te rijmen met een ruimtelijke ordening à la tête du client.

Integendeel, in verband met de ruimtelijke ordening moet er een offensief politiek beleid worden gevoerd. Dit houdt niet alleen het bewaren van de open ruimte in. We moeten zelfs ruimte durven terugwinnen.

Ruimte is te belangrijk. Het ruimtelijk beleid kan dan ook niet zomaar aan de gemeenten worden overgelaten. In dit verband ben ik het dan ook eens met de heer Lauwers. Bestuurlijke grenzen en structuren vallen namelijk niet noodzakelijk samen met ruimtelijke grenzen en structuren.

Mijnheer de minister, in uw beleidsbrief stelt u dan ook terecht dat de bestaande wetgeving te zeer is gericht op het juridisch karakter van de plandocumenten en de individuele actie ten aanzien van de ruimtelijke ordening, met maximale rechtszekerheid met betrekking tot het bodemgebruik. Er is echter geen garantie voor een duurzame ontwikkeling.

De voorzitter : De heer Stevaert heeft het woord.

De heer Steve Stevaert : Mijnheer de voorzitter, er wordt systematisch de indruk gewekt dat de gemeenten zoveel te zeggen hebben in de ruimtelijke ordening. In de praktijk is dit echter niet het geval. Indien men namelijk ieder dossier afzonderlijk bekijkt, blijkt dat de gemeenten alleen maar mogen beslissen indien het om gevallen van goedgekeurde BPA's gaat, in afgeijnde zones. Voor de dossiers waarover de heer Sannen spreekt, is de hogere overheid altijd op de hoogte. De gemeenten hebben namelijk niet zoveel bevoegdheden op het vlak van de ruimtelijke ordening.

Men mag het kind met het badwater niet weggooien. Ik ben geen verdediger van de totale gemeentelijke autonomie, dit leidt namelijk tot anarchie. Veel Vlaamse gemeentebesturen worden door ministeriële beslissingen geconfronteerd met infrastructuur op hun grondgebied die ze niet wensen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Stevaert, ik reageer niet op de huidige realiteit, maar wel op de onrustwekkende geluiden die ik in dit halfroond hoor. Ik vestig vooral de aandacht op de gevaren van een uitbreiding van de gemeentelijke autonomie.

Mijnheer de voorzitter, de ruimtelijke ordening is te belangrijk en kan niet zomaar aan de gemeenten worden overgelaten. Een ruimtelijk beleid is namelijk meer dan het louter beantwoorden van de vraag welke sectoren een bepaalde ruimte mogen innemen.

Mijnheer de minister, onduidelijk is echter hoe u de gewenste trendbreuk in de praktijk zult realiseren. Een dergelijke trendbreuk vergt namelijk meer dan het opbergen van de opvulregel en het niet gebruiken van nieuwe woonuitbreidingsgebieden. Er zal eveneens een einde moeten komen aan de lintbebouwing, zelfs al is die door het gewestplan toegelaten. Niet aangesneden woongebieden moeten eventueel worden geschrapt indien ze niet passen in een vernieuwd woonbeleid dat vooral de versterking van de steden en de kernen wil realiseren. Men zal moeten ingaan tegen het overheersende traditionele verkavelingswonen door op zoek te gaan naar andere vormen van wonen. Het bepalen van een minimum aantal woningen per hectare zal noodzakelijk zijn, indien we werkelijk tot de noodzakelijke verdichting willen komen.

Men zal moeten experimenteren met nieuwe vormen van bedrijfsterrainen die compacter zijn, met een intensief ruimtegebruik in de havengebieden om de ongebreidelde groei af te remmen.

Betere, duidelijkere en meer correcte planningsprocedures zijn op dat vlak geen voldoende garantie om tot betere resultaten te komen. Naast het Structuurplan Vlaanderen zal de minister zich nog meer, krachtiger en uitdrukkelijker moeten engageren om het ruimtegebruik in alle sectoren te doen dalen. Dit geldt nog het meest voor de havens en de bedrijventerrainen, waar zelfs het Structuurplan Vlaanderen nog ruime grenzen inzake ruimtegebruik incalculeert.

Een tweede uitdaging waarvoor de minister zich volgens Agalev de volgende jaren geplaatst ziet, is het opbouwen van een nieuwe geloofwaardigheid. U wilt die geloofwaardigheid vooral betrachten door een nauwer toezicht op de bestaande procedures – de oude wetgeving – en via het nieuwe planningsinstrumentarium, met als belangrijkste element het Structuurplan Vlaanderen. Wij zijn van mening dat de geloofwaardigheid op twee vlakken moet worden hersteld. Inzake de bovengemeentelijke planning dateren de meest recente gewestplannen van vijftien jaar geleden. Het is dus de hoogste tijd om een kwalitatief nieuw ruimtelijk kader te schetsen. Een nieuw structuur-

Sannen

plan kan hier soelaas brengen, waardoor men versnippering kan tegengaan en de overschrijding van de ruimtelijke draagkracht ongedaan kan maken. Vlaanderen kan op die manier dus nieuwe prioriteiten stellen en een echte versterking van steden en kernen bewerkstelligen, en evenzeer een bescherming van de open ruimte.

Maar de geloofwaardigheid, mijnheer de minister, wordt ook aangetast door de vele versnipperende aanpassingen van de bestaande gewestplannen, die telkens ad hoc-oplossingen zoeken voor beperkte problemen of in een enkel geval zelfs afdalen tot het niveau van de vroegere zakdoek-BPA's ten bate van individuele bedrijven. We kennen in dit verband allen het Eurantex-dossier.

Geloofwaardigheid moet er ook komen in de dagelijkse praktijk, de praktijk waarmee elke burger in zijn of haar omgeving te maken heeft. Dit vergt echter een coherent handhavingsbeleid, vooral georiënteerd op preventief optreden : het stilleggen van niet-vergunde werken in een vroeg stadium. Het vergt tevens een strakkere beoordeling van de ambtenaren op elke niveau. De geest van de wet – de bestemmingen en stedenbouwkundige voorschriften – moet dan ook primeren op de geduldige letter van de achterpoort. Daatoe zijn evenwel telkens opnieuw op zijn minst kleine aanpassingen van de wetgeving nodig. Het politiek cliëntelisme inzake ruimtelijke ordening, waarop de ombudsman, de heer Goorden, al uitvoerig heeft gewezen, is nefast voor deze geloofwaardigheid.

Mijnheer de minister, het handhavingsbeleid zoals u het uittekent in de beleidsbrief lijkt me eerder een a posteriori-beleid te zijn. Het lijkt me onvoldoende krachtig, aangezien het vooral en enkel de invalsweg van de juridische procedure bewandelt. Het niet toepassen van de wet moet natuurlijk worden bestraft en hieromtrent kan nog veel gebeuren. In eerste instantie moet men echter vermijden dat de wet wordt overtreden.

Bovendien zijn er verdere decretale wijzigingen nodig om de inzage en beroepsmogelijkheden van derden te verbeteren, zoals u terecht stelt in uw beleidsbrief. Deze zijn tot nu toe immers zo goed als onbestaande. Ze zullen een bijkomende garantie vormen voor een eerlijke behandeling van alle argumenten en zienswijzen bij de beoordeling van bouw- en verkavelingsvergunningen.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u de twee uitdagingen die ik heb geprobeerd te schetsen, en die ook wel in uw beleidsbrief geïntegreerd zijn, de volgende drie jaren uiteindelijk gestalte zult kunnen geven in een concreet beleid. Ik ben benieuwd welke kansen u zult grijpen, want tot nu toe heb ik daar nog niet veel van gemerkt. (*Applaus bij AGALEV en de VU*)

De voorzitter : De heer Doomst heeft het woord.

De heer Michel Doomst (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in het begin van de jaren zeventig heeft Vlaanderen een bodembestemming uitgewerkt in gewestplannen. Deze plannen hebben vanuit economisch, sociaal en esthetisch oogpunt, de ordening van dit land geregeld. Die gewestplannen kwamen niet uit het niets. Voordien werd al sociaal-economisch onderzoek, de zogenaamde streek- en geweststudies, uitgevoerd, dit voor een inschatting van de ruimtelijke behoeften tot 1980. In de parlementaire voorbereiding van de wet van 1970 tot wijziging van de Stedenbouwwet, werd trouwens herhaaldelijk gezegd dat de gewestplannen een nodenschatting inhielden voor een periode van tien jaar. Bovendien werd gezegd dat bij een dergelijke opmaak op half lange termijn moet worden gewerkt. De gewestplannen waren al verouderd op het ogenblik dat ze bij koninklijk besluit werden vastgelegd. Men mag er dus van uitgaan dat de toenmalige toekomstprojectie meer dan twintig jaar later achterhaald is. Het bestaande gewestplan is voor de bestuurders nog wel een richtingwijzer die enig houvast biedt, maar te veel letters zijn vergeeld om nog nuttig te zijn voor de details.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : In de oorspronkelijke filosofie waren de gewestplannen slechts voor tien jaar geldig.

De heer Michel Doomst : Die tien jaar zijn intussen al voor een groot stuk voorbij. Er was een vrij eenvoudig procédé om die leemte op te vullen : de Vlaamse commissie voor Ruimtelijke Ordening houdt zich bezig met de voorbereiding en de opmaak van de Plannen van Aanleg. Deze commissie moet de minister adviseren. Het was zelfs de gewoonte dat men jaarlijks in het parlement een stand van zaken en een vooruitzichtenplan van de Vlaamse en regionale ruimtelijke ordening voorstelde. Dit mechanisme voor opvolging en bijsturing heeft nooit degelijk gewerkt. Het uitgangspunt van de gewestplannen bleef daardoor erg statisch. Meent de minister dat de dynamische onderbouw van het komende structuurplan voldoende zal zijn om het gebrek aan een continue en evolutieve kijk op te vangen ? De nood aan bijsturing werd al bewezen door maatregelen als de opvolregel en het mini-deceet. Dat waren gewestplanwijzigingen die werden doorgevoerd zonder de wettelijke procedure te volgen. Ze vormen het bewijs dat de grafische voorstellingen van het gewestplan op heel wat plaatsen waren achterhaald, en dat er een grote nood was aan bijsturing en opvolging.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Zegt u dat de opvolmaatregel een correcte bijstelling was van de gewestplannen ? Het is precies een uitholling van datgene wat men beoogde.

Sannen

Daardoor werd de lintbebouwing nog versterkt en is de ruimtelijke structuur nog wanordelijker geworden.

De heer Michel Doomst : De opvolgereguleering bewijst dat de gewestplannen achterhaald zijn. Er is nood aan permanente bijsturing. En met dat laatste zijn we erg laat.

De heer Ludo Sannen : Ik huiver een beetje voor de trend die uit deze maatregelen naar voren komt.

De heer Michel Doomst : Dergelijke maatregelen kwamen voort uit een statische ruimtelijke planning. Daardoor kwam alles in het begin van de jaren tachtig op losse schroeven te staan. Artikel 1 van de wet op de Stedebouw zegt immers dat de ordening in de eerste plaats uit economisch en sociaal oogpunt wordt ontworpen. Toch bleven door gebrek aan bijgestuurde projectie heel wat particulieren in de kou staan. Bovendien konden heel wat bedrijven de beoogde plannen niet uitvoeren, en kon de natuur- of recreatiefunctie van bepaalde geschikte gedeelten niet worden uitgebouwd. Beperkte wijzigingen aan de bestaande gewestplannen werden dan toch doorgevoerd, zonder dat daarbij de vooruitzichten op het gebied van ruimtelijke ordening werden vastgesteld, en zonder dat de Vlaamse commissie voor Ruimtelijke Ordening richtlijnen had gegeven.

Ik bedoel hiermee dat ook bij de bevolking de onduidelijkheid toeneemt. De burger staat immers voor de schermen en ziet niet wat er achter de schermen gebeurt. Er wordt gewerkt aan een Groene Hoofdstructuur en aan structuurplannen die niet worden openbaar gemaakt. Deze plannen hebben geen wettelijke basis en kunnen niet worden tegengesproken omdat zij niet gepubliceerd zijn. Zij worden echter wel degelijk toegepast.

In de vergunningsbesluiten wordt vermeld dat bepaalde aanvragen niet overeenstemmen met de Groene Hoofdstructuur. Het wordt voor de burgers en ambtenaren dus moeilijk om na te gaan waarop zij zich moeten baseren. De Vlaamse regering legt politieke verklaringen af die doen uitschijnen dat de Groene Hoofdstructuur en de structuurplannen al werkelijkheid zijn vooraleer zij wettelijk zijn onderbouwd. Zo heeft de Vlaamse regering beslist dat een gedeelte van het structuurplan al wordt toegepast, ook al is er nog niet bepaald wat het structuurplan is, wat de gevolgen zijn en hoe het zich moet verhouden tot andere plannen.

De huidige algemene onvrede over de ruimtelijke ordening is mede het gevolg van de tegenstrijdige boodschappen die door de overheid de wereld worden ingestuurd. Enerzijds wordt de stipte naleving van de gewestplannen geëist, maar anderzijds verklaart de regering dat de open ruimte moet worden beschermd, ook al betekent dit dat de gewestplannen niet worden gerealiseerd. Een duidelijk-

ke en dynamische kijk op de ruimtelijke ordening is dus noodzakelijk. Wij hopen van harte dat met de opstelling van het structuurplan niet wordt getalmd.

In naam van de inwoners van de regio Zuidwest-Brabant benadruk ik dat de onduidelijkheid, de onzekerheid en vooral het gebrek aan perspectief in deze regio problemen schept omdat het een intact buitengebied is. Ik had gehoopt dat ik de burgemeester van Gingelom als partner en vennoot bij mijn stellingname zou kunnen betrekken, maar ik heb moeten vaststellen dat de bebouwing in deze bronsgroen-eikehouten gemeente zich slechts voor 12 procent in het open gebied bevindt.

In de regio Pajottenland zijn in alle gemeenten echter meer dan de helft tot drie vierden van de woningen verspreid gebouwd. Op het vlak van de identiteit van onze regio in het algemeen is dit geen probleem, integendeel. Het huidige gewestplan vormt een ideale dam tegen alle initiatieven die de landelijkheid van ons gebied zouden kunnen aantasten. Ik houd geenszins een pleidooi om dit karakter te wijzigen of om grote bressen in de huidige gewestplannen te slaan. Het kader van een goede ruimtelijke ordening mag echter niet enkel vanuit de totaalvisie van de administratie worden bekeken die alles moet concipiëren en controleren, maar ook vanuit het oogpunt van de bewoners die de wetgeving letterlijk en figuurlijk moeten beleven. In die zin ervaren de bestuurders en de administratie dat te gedetailleerde en betuttelende voorschriften in een dergelijk open gebied vaak niet concreet toepasbaar zijn.

Woningen van particulieren in een agrarische omgeving mogen op dit ogenblik slechts met maximum 20 procent van het bestaande volume worden uitgebreid, op voorwaarde dat de volumegrens van 700 kubieke meter niet wordt overschreden. In de praktijk betekent dit dat vooral de langst bestaande, onaangepaste woningen, niet mogen worden verbouwd en dus geen minimum aan wooncomfort kunnen bieden. Wie immers recent heeft gebouwd, heeft dit volgens de normen van het hedendaags wooncomfort gedaan.

Ik kan u een dossier voorleggen van een modaal gezin met zeven kinderen dat geen toelating krijgt om deze rigoureuze vastgelegde normen te overschrijden. Ook de weinig bemiddelde kleinzoon die het arbeidershuis van grootvader kan kopen, moet vaststellen dat hij dit niet kan verbouwen volgens de woonmodaliteiten van het begin van de 21ste eeuw. In een agrarisch-landelijke omgeving wordt op die manier tientallen jonge gezinnen een behoorlijk wooncomfort onthouden. Dit kan toch niet de bedoeling zijn !

Doomst

Wij begrijpen zeer goed dat men al het mogelijke doet om de eigenheid van de open ruimten te bewaren, maar de openheid kan toch niet worden gevrijwaard door een breekpunt te maken van enkele vierkante of kubieke meters. Hetzelfde geldt voor de maatregel die bepaalt dat vervangende nieuwbouw niet meer verplaatsbaar is tot een maximumafstand. Ik kan uit mijn eigen leefomgeving drie voorbeelden aanhalen van jonge mensen die hopeloos in de knoei zijn geraakt met hun toekomstplannen omdat hun woning uit het begin van deze eeuw zich op de rand bevindt van wat vroeger een rustige landelijke baan was, maar nu een druk bereden weg.

Mijnheer de minister, ik doe een beroep op uw sociaal gevoel opdat u samen met het parlement zo spoedig mogelijk een realistisch plan zou opstellen. Ik herinner er eveneens aan dat zelfs in landelijke gebieden middenstanders de handen uit de mouwen durven steken om een eigen, veelal familiaal bedrijfje uit de grond te stampen. Het verwachtingspatroon van deze mensen heeft geen multinational-allure. Zij vragen enkel minimale kansen om op een behoorlijke wijze in eigen regio personeel te kunnen tewerkstellen.

Door de huidige standstill in de bouw worden ze gewurgd. De lokalisaties worden immers onbetaalbaar. Daardoor lokt de sirenezang van Collignon en Spitaels in onze regio des te sterker. Een aantal bedrijven zijn omwille van die ruimtelijke blokkade al aan de verhuizing begonnen. We pleiten niet voor ambachtelijke zones, laat staan voor industrie, in de rurale gebieden maar uit een sociaal-economisch rapport van mijn gemeente blijkt dat het vaak om marginale aanpassingen gaat. Een familiaal bedrijf in constructiematerialen wordt door de arbeidsinspectie verplicht een ventilerend spuitkabinet te plaatsen. Tegelijk mogen de aanpassingen om milieutechnische redenen niet worden uitgevoerd. Waar is de logica? De discussie over de randvoorwaarden kost mijn regio honderden arbeidsplaatsen.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Mag ik u vragen uw viool af te stemmen op die van uw collega's? De heer Quintelier zei heel andere zaken over de stilte-gebieden en de aanwezigheid van landbouw in agrarisch waardevolle gebieden.

De heer Michel Doomst : Ook die landelijke gebieden moeten we dynamisch aanpakken en de bedrijven moeten kunnen draaien. We spreken elkaar niet tegen.

De onzekerheid in de bedrijfswereld vertaalt zich in stapels processen-verbaal en beroepszaken. Wanneer iemand bij ons een dossier voor een bouwwerk in een landelijk gebied indient, schetsen we hem of haar de calvarie die daarmee samengaat. Voor het hoeverisme, dat een

steeds grotere plaats inneemt, gelden dezelfde strenge regels. Willen we de landbouw een duwtje in de rug geven, dan moet hoeverisme op ruimtelijk begrip en mogelijke integratie kunnen rekenen. Om alle misverstanden te vermijden : ik pleit allerminst voor een aantasting van de open ruimte. Ik steun volledig uw beleid ter versterking van de kernen. Ik vraag wel om een versoepeling van de rigide wetgeving. (*Opmerking van de heer Herman Lauwers*)

Ik vermoed dat u de werkelijke toestand niet kent. Voor de bevolking is de sociale omkadering en voor de bedrijven de tewerkstelling geen inhoudsloos randfenomeen, maar een element in de besluitvorming. In uw kabinet in Gingelom zou dit geluid u goed in de oren klinken. Ik hoop dat het u ook in uw kabinet in het RAC-gebouw tot goede daden stemt. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns (*Op de tribune*) : We hebben het niet voor het eerst over de problematiek van de ruimtelijke ordening. We hadden het over een reeks concrete dossiers en over de verhouding economie-ecologie. Ook in de commissie hadden we constructieve discussies. Ik zal daarom mijn antwoord beperken. Ik zal niet antwoorden op vragen die te maken hebben met toerisme of met het mobiliteitsbeleid. Ik wil me beperken tot wat vandaag aan de orde kwam.

De tegenstrijdigheden in de verschillende uiteenzettingen leiden tot een heel eenvoudige vraag : wat moet ik doen? Ondanks deze tegenstrijdigheden denk ik dat we allemaal dezelfde zorgen en doelstellingen hebben.

Sommigen willen dat de provincie ook inzake planning een rol speelt. Uit ervaring weet ik dat er nood is aan een bovengemeentelijke structuur, bijvoorbeeld bij de planning van bedrijven-, KMO- en industriezone's of van de mobiliteit. Er gaan echter ook stemmen op om hen enkel een opdracht in de eerstelijnszorg van het handhavingsbeleid toe te kennen. Mijns inziens moeten we de rol van de provincies en van de steden en gemeenten respecteren. Ze vervullen een belangrijke functie. Bij de gemeentelijke verantwoordelijken groeit het besef dat de ruimtelijke ordening zo goed mogelijk moet worden gerespecteerd. Ik heb het volste vertrouwen in de gemeentelijke mandatarissen.

Een tegenstrijdigheid kwam bijvoorbeeld naar voor in de commissievergadering van vorige week. In verband met de weekendhuisjes vroeg men in eenzelfde uiteenzetting in de eerste paragraaf een streng optreden en afbraak en in de tweede paragraaf pleitte men voor het aantrekken van fluwelen handschoenen en het oog hebben voor de sociale omstandigheden.

Baldewijns

Het handhavingsbeleid kwam vandaag al uitvoerig aan bod. Ik heb een groot respect voor de verschillende interpretaties. Ik heb het wel moeilijk, mijnheer Sannen, met uw stelling dat er niets gebeurt op het gebied van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Dit thema werd al herhaalde malen besproken in de regering. Als parlementslid kan u daarvan op de hoogte zijn. U weet, net als ik, dat het planningsdecreet in de adviesfase zit. We zijn vast besloten dit decreet nog voor het reces bij het parlement in te dienen.

U zegt dat er gesproken wordt over coördinatiebesluiten, over de coördinatie van de wetgeving. Ook hier wil ik duidelijk benadrukken dat we een coördinatiebesluit aan de Vlaamse regering hebben voorgelegd. Dit is nu voor advies bij de Raad van State. Ik hoop dat we het de eerstkomende dagen ter beschikking zullen krijgen. Het is dus onzin te beweren dat er met betrekking tot coördinatie niets is gebeurd. We hebben een coördinatiebesluit uitgewerkt waarbij we toch de achttien wijzigingen aan de wet van 1962 hebben herleid tot één tekst. Dit komt in elk geval ten goede aan de rechtszekerheid, de doorzichtigheid en de handelbaarheid bij onze gemeentelijke verantwoordelijken, maar zeker ook aan de burger die zich als klant bij bepaalde aangelegenheden met betrekking tot ruimtelijke ordening moet aandienen.

Een tweede aspect van het coördinatiebeleid dat we hebben opgezet, betreft uiteraard de resem omzendbrieven. De ongeveer 110 omzendbrieven zijn momenteel teruggebracht tot ongeveer de helft. Ik vind dus echt dat u onmogelijk kunt zeggen dat er niets is gebeurd. Dit wil ik toch eens benadrukken om alle fabeltjes, die af en toe over dit zeer delicate werkterrein circuleren, te ontcrachten.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, ik wil u best geloven. Het feit dat u daardoor blijkbaar geïrriteerd raakt, verrast me ook. Ik heb mijn tekst er hier nog eens op nageslagen. Ik heb telkens vragen gesteld en ik heb verwezen naar uw eigen beleidsbrief waarin u een timing opgeeft. Ik stel nu vast dat die timing niet wordt nageleefd.

Als parlementslid kan ik daarover oordelen. Voor het overige hebben we nog geen enkel officieel document gekregen in verband met de nieuwe decreetvorming. Het is in deze context dat u de bedoeling van mijn vragen moet zien.

Minister Eddy Baldewijns : U hoeft bij mij hoegenaamd niet naar sporen van irritatie te zoeken. Die zult u niet vinden.

Ik denk dat het niet nodig is om terug te komen op de grote lijnen van ons beleid. We hebben dit al in de commissie uiteengezet. Ik denk nochtans dat het goed is om enkele klemtonen opnieuw te leggen. De eerste klemtoon behelst de versteviging van het stedelijke weefsel. Hierbij beschouw ik niet alleen de stad, maar beschouw ik het geheel van kernen die nu leefbaar zijn en waar de menselijke functies ook worden ontwikkeld. We moeten deze bundelen. Ik denk dat daaromtrent in dit parlement ook een consensus bestaat.

We hebben het ook gehad over de bijzondere zorg voor het behoud van onze open ruimte. Ook hier werd duidelijk eenstemmigheid bereikt, hoewel er misschien wel bepaalde accentverschuivingen waren. We hebben duidelijk vooropgesteld dat we de versnippering op alle gebieden moeten proberen tegen te gaan. We moeten met de grootste zorg omspringen met de open ruimte die ons nog rest. De vele bijdragen van de sprekers maakten eveneens duidelijk dat we eigenlijk te maken hebben met een dynamisch gegeven. We kunnen niet blijven stilstaan. Er komen momenten dat men de moed zal moeten hebben om bepaalde zaken resoluut vast te leggen. We zullen het misschien niet over alle zaken eens zijn, maar ik denk wel dat we het eens zijn over de einddoelstelling.

We mogen niet alle heil verwachten van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen : het is geen wondermiddel dat alle problemen zal oplossen. Als we in afwachting passief blijven toezien, ontstaat er een rechtsvacuüm. Dat impliceert dat de bestaande planologische instrumenten zoals gewestplannen en bijzondere plannen van aanleg ondertussen hun rol moeten kunnen blijven spelen.

Op een paar belangrijke terreinen hebben we al een stap vooruit gezet, soms in de vorm van een fors signaal, soms in de vorm van concrete voorbereidingen op een geleidelijke overgang. Met dit laatste doel ik op het handhavings- en beteugelingsbeleid. Dit beleid, dat werd gestart door mijn voorganger minister Kelchtermans, wordt voortgezet. Zo werden inzake handhaving twee belangrijke ideeën vooropgezet, die men tracht op te volgen via overleg met de gerechtelijke instanties. Zo een continuïteit is zeker geboden. De aandacht mag daarbij nooit verslapen. Elk bijzonder plan van aanleg moet zorgvuldig worden afgewogen ten opzichte van het gewestplan, het gewestplan moet op zijn beurt worden getoetst aan de gewenste ruimtelijke structuur voor Vlaanderen. Bij de beroepshandelingen moet zo consequent mogelijk worden opgetreden.

Laten we ook voorzichtig zijn met beschuldigingen van politiek cliëntelisme. Dit is sterk afgenomen, dat weet ik uit mijn korte ervaring op het departement. Er worden zeker geen rechtstreekse tussenkomsten van de minister gevraagd. Ik weet wel dat er soms wordt aangeklopt bij de

Baldewijns

administratie, die dan informatie en soms suggesties geeft. Daarom moet, zeker met het oog op het einddecreet, de rol van de gemachtigd ambtenaar scherp worden gedefinieerd. Er is zeker iets te zeggen voor een scheiding van de twee huidige opdrachten van de gemachtigd ambtenaar. Nu is hij enerzijds degene die de vergunningen verleent en anderzijds degene die controleert. Ik bereid een splitsing van die functies voor. Toch wil ik ervoor waarschuwen om niet alle giftige pijlen naar de ambtenaren te schieten. De huidige situatie is het resultaat van decennialange vergroeiingen. Dat werk je niet op één jaar weg. Elk gezond denkend parlementslid zal dat moeten beamen.

Op het vlak van handhavings- en beteugelingsbeleid doen we dag na dag ons werk. Ondertussen proberen we ook een stap vooruit te zetten inzake grond- en pandenbeleid. Daarmee voeren we het decreet van 16 juni 1992 uit, dat in subsidies voorzorg voor een sociaal grondbeleid. Daarvoor werd in de begroting het bescheiden bedrag van 60 miljoen frank ingeschreven. Ook dit nieuwe grondbeleid moet echter groeien via wegen van geleidelijkheid. In het Programmadecreet werd een nieuw initiatief genomen inzake grond- en pandenbeleid, met de bedoeling de provincies, gemeenten en OCMW's de nodige instrumenten te geven. We moeten beginnen bij het begin, met de opmaak dus van een inventaris van de onbebouwde percelen.

Een ministerieel besluit ter zake wordt eerstdaags ingediend bij de Vlaamse regering. Het is niet onze bedoeling de gemeenten alleen maar op te schepen met bijkomende lasten. Wij zijn bereid hiervoor financieel tussen te komen.

Ik geef toe dat heel wat gemeenten deze inventaris reeds hebben opgesteld. Het ministerieel besluit heeft tot doel de verwerking van de ingezamelde gegevens door de centrale overheid te vergemakkelijken zodat het beleid kan worden bijgestuurd.

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche heeft het woord.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Mijnheer de minister, kleine landelijke gemeenten met een minimale personeelsbezetting ondervinden in dit dossier meer moeilijkheden dan grote gemeenten met een sterk uitgebouwde technische dienst.

De kleine gemeenten willen wel degelijk een inspanning doen maar worden vaak in hun goodwill geremd omwille van budgettaire beperkingen.

Minister Eddy Baldewijns : Mevrouw Tyberghien, ik deel uw bezorgdheid.

Ik weet dat heel wat gemeenten reeds inspanningen hebben gedaan inzake inventarisering. De nieuwe opdracht is niet enorm groot.

De Vlaamse overheid voorziet niet alleen in een forfaitaire vergoeding voor de gemeenten maar zal het bedrag aanpassen naar gelang de inspanning die de gemeente nog moet doen.

De heer Huybrechts heeft gewezen op de problematiek inzake de weekendhuisjes en de campings. Vorige week heeft de Vlaamse regering haar beleid ter zake in de bevoegde commissie toegelicht. Binnen de drie jaar moet deze problematiek planmatig worden aangepakt. Intussen lopen de gerechtelijke procedures gewoon door.

Er werd eveneens verwezen naar het Fenix-project. Mijn departement moet zich uitspreken over de tweede toegangsweg. Ik ben van mening dat men de tweede toegangsweg moeilijk kan weigeren.

Mevrouw Tyberghien heeft het belang aangetoond van een ruimtelijke balans in het kader van het Structuurplan Vlaanderen. De regering heeft nog geen beslissingen genomen inzake de status en het aantal plannen. Het ontwerp van decreet wordt voorbereid.

Mijnheer de voorzitter, verschillende sprekers hebben vragen gesteld over de realisatie van het Structuurplan Vlaanderen. De Vlaamse regering wacht op de adviezen van de Serv en de MINA-raad. Zij hoopt deze adviezen binnen een paar weken te krijgen zodat zij het ontwerp van planningsdecreet voor advies kan voorleggen aan de Raad van State.

Ik stel het op prijs dat heel wat sprekers het nut van het planningsdecreet onderstrepen als juridische basis voor het Structuurplan Vlaanderen.

In alle openheid deel ik u mee dat de inhoudelijke discussie in de interkabinettenwerkgroep goed opschiet. Nadat de regering de krachtlijnen had vastgelegd, heeft ze een lijst van knelpunten opgesteld. De eerste besprekingsronde over deze knelpunten werd afgesloten. Een reeks inhoudelijke vragen blijven onbeantwoord. Wanneer deze vragen hier worden gesteld, kan ik alleen verwijzen naar het roze boekje. Dat is het document dat in 1994 algemeen werd aanvaard. Van zodra de adviezen van de MINA-raad en de SERV bekend zijn, zal de plangroep de nodige aanpassingen aanbrenge.

Ook de inspraak van de burger werd hier aangekaart. Verschillende invalshoeken zijn hier mogelijk.

De aansporing van de heer Lauwers tot het relativeren van de resem bezwaarschriften pleziede me uiteraard. Hij ging zelfs zo ver de procedure zelf op de helling te zetten. Ik ben het hiermee volstrekt eens. Het volstaat een

Baldewijns

concreet dossier te bekijken om vast te stellen dat verschillende technieken tot gelijkkluidende bezwaarschriften kunnen leiden. Over een punt van ondergeschikt belang kan een groot aantal bezwaarschriften worden ingediend, terwijl een bezwaarschrift met een belangrijke appreciatie over het geheel vaak slechts door enkelingen wordt gesteund. Het beleid moet de inspraak correct interpreteren door een juist gewicht toe te kennen aan de kwantiteit en de kwaliteit van de bezwaarschriften.

De procedure voor het herzien van de gewestplannen ligt vast. Wij trachten deze zo goed mogelijk toe te passen. In het delicate dossier waarnaar de heer Lauwers heeft verwezen, heeft mijn departement zelf het initiatief genomen om informatievergaderingen te organiseren. Dit was meteen een primeur. Wie respons wenst, moet eerst informatie verstrekken. Alleen dan is er inspraak.

Mevrouw Tyberghien sprak over het contact met de burger. Gemeenten van meer dan tienduizend inwoners moeten een adviesraad voor de ruimtelijke ordening oprichten. Er werd echter vastgesteld dat dat niet overal gebeurt. Als gevolg hiervan heb ik een schrijven gericht aan de gemeentebesturen en ik kan u verzekeren dat alle betrokken gemeenten inmiddels dit adviesorgaan hebben opgericht. Zoals voor elk adviesorgaan duurt het nog wel even vooraleer de adviezen op kruissnelheid worden uitgebracht, maar het instrument is dus voor handen.

Over de compensaties kan nog lang worden gediscussieerd. Ook de heer Quintelier heeft deze problematiek aangeraakt. In het besluit werd opgenomen dat voor een functie die, bij de herziening van een gewestplan of een bpa, wordt verminderd of geschrapt, in compensaties kan worden voorzien.

Wat de administratieve voorzieningen betreft, hebben we al enige tijd aan onze administratie gevraagd dat ze mee zou werken aan de omkadering. In de loop van dit jaar worden normaal gezien een zeventiental aanwervingen in het vooruitzicht gesteld. Dan zijn we nog altijd sterk onderbemand, als we onze situatie met die van de ons omringende landen vergelijken. Dit kadert uiteraard in de problematiek van ambtenarenzaken.

Ik ben niet op de hoogte van initiatieven die voor de opvolging van de hoogste ambtenaar in deze sector zouden bestaan. Ik weet ook wel dat het college van secretarissen-generaal bepaalde suggesties naar voren heeft geschoven, maar de andere procedure, waarop werd gealludeerd, is mij als dusdanig onbekend. Er is aan de regering hierover nog geen voorstel voorgelegd. Het is blijkbaar een aangelegenheid die nauwgezet wordt nagegaan en rustig wordt overwogen. Naar mijn bescheiden mening betreft het hier ook een zeer belangrijke aangelegenheid.

Aangaande de subsidiariteit is het toch wel belangrijk dat datgene wat op een bepaald niveau kan worden behandeld, ook op dat niveau thuishoort. Zo eenvoudig is het, maar qua planning heb ik mijn interpretatie al gegeven. Inzake vergunningen moeten we zeker de lokale overheden ons vertrouwen schenken. Het zou zelfs nuttig zijn om de ballast van werk en procedures in te korten, zodat we de burgers sneller een antwoord kunnen geven. We moeten bijvoorbeeld het pakket van werken van kleine omvang opnieuw bekijken en verruimen, zodanig dat men een dossier op dat niveau veel sneller kan afhandelen.

De heer Stevaert heeft ook terecht de beroepsprocedures aangehaald. We moeten de calvarietoed van beroepsprocedures en -mogelijkheden inkorten. Het komt er altijd op neer een bepaald gegeven te toetsen aan een wettelijk kader. Hoe is het dan mogelijk dat men op drie of vier verschillende niveaus naar een andere interpretatie overschakelt? In de verhouding tussen bevolking en politiek of overheid zou het goed zijn dat men op dat vlak sneller klaarheid schept. Dit betekent dat twee beroepsniveaus voor de particulier allicht volstaan. Het is ook een ongezonde situatie wanneer een minister op het einde van elke beroepsprocedure wordt aangepakt. Dit spelletje wordt vandaag te dikwijls gespeeld. We moeten de moed hebben om ten behoeve van onze verhouding tot de burger ervoor te zorgen dat de beroepsprocedure tot een aantal stappen beperkt wordt. Dit heeft niets te maken met – weet ik welke – politieke inschatting en het wil ook niet zeggen dat met een beroep van derden geen rekening moet worden gehouden. We zullen moeten nagaan hoe we dit kunnen vertalen in een decreet ter zake.

Wat de problematiek van reservegebieden en vooral wat de woonuitbreidingsgebieden betreft, moet ik opmerken dat mijn voorganger, minister Kelchtermans, al uitdrukkelijk om een woonbehoeftestudie had verzocht.

Ik heb onlangs aan de administratie de opdracht gegeven om deze studie over de woonbehoeften te toetsen aan de vraag. Dat is belangrijk. Vele initiatiefnemers geven een verschillende interpretatie van deze studie. Ik heb dat ook vorige week in de commissie al gezegd. Het was alleszins niet de bedoeling van mijn voorganger om die studie als een passe-partout te laten fungeren. Als de behoefte werkelijk bestaat, dan moet een gebied in gebruik kunnen worden genomen.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Ik zou daar even willen op ingaan, mijnheer de minister. Deze problematiek heeft twee facetten. Enerzijds is er de vraagzijde. We verklaren voortdurend dat er in de steden zelf aan inbreiding moet worden gedaan, en dat we zo weinig mogelijk de open ruimten in de buitengebieden in gebruik moeten nemen,

Lauwers

maar ondanks deze intentieverklaringen vluchten de mensen nog steeds de stad uit. Anderzijds worden de gronden wegens de schaarste duur. De plaatselijke bevolking kan daardoor die gronden niet meer kopen. Daarom willen gemeentebestuurders nogal eens een aantal sociale grondpercelen op de markt gooien. Op die wijze wil men de eigen bevolking de kans geven om in de gemeente te blijven wonen. Dat is een schets van de problematiek, bekeken vanuit de vraagzijde. Er moeten ter zake initiatieven worden genomen. Zo moeten er meer woningen worden gerestaureerd. We mogen ons niet tot nieuwbouw beperken. Maar die druk langs de vraagzijde blijft bestaan.

Wat de aanbodzijde betreft, wil ik aan mevrouw Tyberghien-Vandenbussche zeggen dat niet enkel kleinere gemeenten nalaten om een inventaris op te maken. Maar zelfs de gemeenten die toch een inventaris opstellen, maken daarvoor gebruik van de belastingen die ze innen op onbebouwde percelen. Over deze cijfers beschikken ze en die gegevens vormen een gemakkelijk instrument om zicht te krijgen op de hoeveelheid nog beschikbare gronden. Maar deze cijfers zijn niet correct. Zo'n werkwijze leidt tot een onderschatting van het aantal beschikbare gronden. Een perceel naast een bewoond eigendom van één en dezelfde eigenaar wordt als één kavel beschouwd. Deze percelen zijn vrijgesteld van belasting. Ik weet uit ervaring dat er veel meer gronden op de markt zijn dan men vermoedt. Die gronden zijn niet opgenomen in de cijfers die de gemeenten hanteren bij het bepalen van hun behoeften met het oog op de ingebruikneming van woonreservegebieden.

Minister Eddy Baldewijns : De analyse van de heer Lauwers is correct. De eerste noodzakelijke stap is het maken van een inventaris op een uniforme wijze. Deze inventaris moet ook door de bevolking zelf kunnen worden geraadpleegd. Dat biedt de gelegenheid om in elke gemeente controle uit te oefenen. De voorgestelde werkwijze is daartoe slechts een aanzet. Ik ben het met u eens dat we een steviger grond- en pandenbeleid zullen moeten voeren. Maar dit jaar is de budgettaire ruimte daarvoor eerder bescheiden.

Mijnheer de voorzitter, de heer Stevaert pleitte hier voor realiteitszin. Ik heb al een antwoord gegeven op uw vraag naar coördinatie. Ook over het grond- en pandenbeleid heb ik reeds een antwoord geformuleerd. Wat het vergunningsbeleid en de beroepsprocedures betreft, wordt er een procedurebesluit met betrekking tot de beroepsdossiers voorbereid. We hopen dat dit tijdens de volgende weken zal klaar zijn. Dat is belangrijk, omdat niet iedereen weet hoe deze zaken moeten worden afgehandeld. Daarbij denk ik ook aan steden en gemeenten. Men wil

de vergunningen van kleine opvang in de woonzones veruimen.

Over de beroepsmogelijkheden en de intenties op langere termijn heb ik u een antwoord gegeven. Ik heb ook uitleg gegeven over de adviescommissies. Tevens heb ik mijn bedenkingen meegegeven over de rol van de gemachtigd ambtenaar. We verschillen daarover wel een klein beetje van mening. Maar het nut van dergelijke debatten is precies dat in een discussie over alle aspecten alle standpunten aan bod kunnen komen.

De problematiek van de eventuele afschaffing van de meerwaarde werd hier niet alleen door de heer Stevaert aangekaart, maar ook door andere sprekers. Ik wil iedereen uitnodigen om daar nog eens rustig over na te denken. In feite zijn er twee mogelijkheden. Het zou kunnen dat deze afschaffing leidt tot excessen inzake afbraakvoornissen. Ik druk me voorzichtig uit. Maar het zou ook kunnen leiden tot het goedkeuren van hoog oplopende planschades. Ik beken dat dit een aangelegenheid is waar ikzelf nog geen duidelijk standpunt over heb. Het is dus nuttig om daar eens samen over na te denken.

De heer Gabriëls heeft het voornamelijk gehad over het planningsdecreet. Hij vroeg naar preciseringen over wat al dan niet inhoudelijk reeds is voorzien. Ik heb daar mijns inziens voldoende op geantwoord.

De heer Sannen heeft gewezen op het nut van het roze boekje. Dat roept vragen op over de methodologie. De logische weg lijkt me dat men bij de afbakening van steden met de grotere eenheden begint. Het is echter wat voorbarig om me hier heel concreet en duidelijk op vast te pinnen.

Ik dank de heer Quintelier voor zijn interessante suggesties over de verwevingsgebieden. Het KB inzake de inrichting en de toepassing van de gewestplannen zullen we moeten onderzoeken en eventueel aan de nieuwe stand van zaken aanpassen. Ik vermoed dat dit werk klaar kan zijn tegen het einde van het jaar.

Mijnheer Sannen, over de belangrijkste punten van uw tussenkomst heb ik het al gehad. Er zijn echter nog een paar punten die ik hier wil aanstippen. Het project Petroleum-Zuid zorgde uiteindelijk voor 165 hectare nieuwe natuurgebieden. Critici moeten ook dit positieve feit durven vermelden.

Over de problematiek van het sociaal grondbeleid hebben we al gesproken. Hierover moeten afspraken gemaakt worden met de minister van Economie. Deze besprekingen lopen momenteel. Bij zo een protocol moeten de economische belangen gerijmd worden met die van ruimtelijke ordening. Hoe moeilijk dit soms is, bleek vorige week

Baldewijns

al naar aanleiding van interpellaties over deze problematiek.

De heer Sannen sprak over de woondichtheid en de bezetting van industrieterreinen. Dat zal terug te vinden zijn in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Het handhavingsbeleid is naar mijn mening voldoende duidelijk. Ik neem akte van de problematiek waarover de heer Doomst heeft gesproken, namelijk de aanpassingswerken aan gebouwen waar een verruiming van 20 procent, namelijk tot 700 kubieke meter is toegelaten. Hiervoor zie ik geen pasklare oplossing, deze problematiek moet decretaal worden geregeld.

Er werd opgemerkt dat er in de landelijke gebieden meer PV's zouden worden opgemaakt dan elders. Hierover zal ik me vandaag niet uitspreken. In Vlaanderen is er een vrij grote verscheidenheid in het landschap en in de structuur van de kernen, wat in bepaalde regio's specifieke problemen met zich kan brengen.

Over de waterbeheersingswerken zal ik u een lange uiteenzetting besparen. Mevrouw Vandenbussche stelde een aantal belangrijke vragen in verband met het IJzerbekken. Op het ogenblik wordt er een wiskundig model uitgewerkt dat moet toelaten door simulaties de optimale inplanting van eventuele overstromingsbekkens te bepalen. Tevens zal met behulp van dit wiskundig model de noodzaak van het bouwen van een nieuwe uitwateringsslus te Nieuwpoort worden aangetoond. De resultaten van deze studie worden verwacht in het derde kwartaal van dit jaar. Dit betekent evenwel niet dat er intussen niets gebeurt. Er moeten ongetwijfeld oeverversterkingswerken worden uitgevoerd. Voor Diksmuide en Nieuwpoort werd hiervoor voor dit jaar 80 miljoen frank uitgetrokken. De baggerwerken komen voor in het reserveprogramma van dit jaar. Het is mogelijk dat hiervoor extra middelen zullen worden uitgetrokken, maar dit kan ik vandaag nog niet garanderen. Een bedrag van 75 miljoen frank wordt vooropgesteld. We moeten deze problematiek zo oordeelkundig mogelijk aanpakken. Vooraleer we over het wiskundig model beschikken, zullen er dan ook geen initiatieven worden genomen. Er is namelijk een verband tussen de sluisen, de overstromingsbekkens en andere uit te voeren werken. Het is inderdaad juist dat er in het IJzerbekken dringend werken moeten worden uitgevoerd. Ik zal dan ook het nodige doen om zo snel mogelijk over de resultaten van het wiskundig model te beschikken. In het reserveprogramma werd niet alleen aandacht besteed aan de baggerwerken, maar eveneens aan eventueel noodzakelijke onteigeningen.

Mijnheer de voorzitter, de problematiek van de waterbeheersingswerken is uitermate belangrijk. Vooral bepaalde

streken verdienen op dit vlak extra bescherming. We mogen niet uit het oog verliezen dat de bevolking van dergelijke rampgebieden bij elke overstroming weer morele en materiële schade lijdt. De nasleep van zo een watersnood kan erg lang duren. Dit was dan ook mijn inspiratie om krachtig werk te maken van het dijkendecreet. Ik hoop dat dit decreet nu snel zal worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche heeft het woord.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Mijnheer de minister, er zijn al zoveel studies gemaakt in onze streek. Als politici kunnen wij nog enigszins begrip opbrengen voor die wiskundige modellen, de mensen zelf echter niet meer. Er zijn immers reeds zoveel voorstellen geweest en deze overstroming is ondertussen alweer zo lang geleden. Gelukkig hebben we nu een heel droge winter gekend. Maar de angst was reëel. Als Limburger zal de minister dit wellicht kunnen onderschrijven. Een van de grote gebieden waarvan sprake is, is gelegen in mijn eigen gemeente. Ik voel me als hoofdverantwoordelijke inzake de veiligheid in mijn gemeente bijzonder kwetsbaar, omdat ik daar geen macht heb en dus al evenmin kan optreden. De minister verwijst naar het derde kwartaal. Dan vraag ik me af wanneer dat is. Dan staat de winter immers opnieuw voor de deur, met alweer hetzelfde gevaar en dezelfde angst. Ik zou er derhalve sterk voor willen pleiten om toch eens de beslissing te nemen.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer de voorzitter, ik kan de bekommernis van mevrouw Tyberghien-Vandenbussche ten volle delen. Ik denk dus dat de tijd van studies in deze moet worden afgerond. U zal echter begrijpen dat we met de karige middelen die de belastingbetaler ons geeft, zo zuinig en behoedzaam mogelijk moeten omspringen. Derhalve kunnen we deze middelen niet op een onverhoedse manier inzetten. Ik verzeker u echter dat we zeker werk maken van deze aangelegenheid. Ik hoop dat de goede suggesties die u ter zake reeds maakte, in de commissie naar aanleiding van de behandeling van het dijkendecreet kunnen worden vertaald in het beleid.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Ik hou mijn hart vast, want het is een investering in mensen. Telkens opnieuw moet ik hen naar huis sturen met de boodschap dat ze moeten wachten.

Minister Eddy Baldewijns : Mevrouw Tyberghien, u kan ons er zeker niet van verdenken dat we deze problematiek geen warm hart toedragen.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Dat is waar. Maar er zijn reeds veel ministers geweest, die steeds verklaarden dat dit zeker in orde zou komen in de loop

Tyberghien-Vandenbussche

van het jaar. Ik wil alleen maar zeggen dat onze mensen er niet meer in geloven.

Minister Eddy Baldewijns : Ik geloof dat we deze gelegenheid op de meest krachtdadige manier moeten kunnen aanpakken, daarom heb ik er ook apart melding van gemaakt. Die krachtdadige aanpak is geboden om economische redenen en om redenen van veiligheid. Het is gewoon onze menselijke plicht om hierin op te treden.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : De minister heeft verklaard dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in de adviesfase zit. Ik zou de minister attent willen maken op een bekommernis, die ik ook al aan zijn voorganger heb gemeld, aangaande de zogenaamde Vlaamse Ruit. Hierbij zou een hele brok van de Vlaamse Rand als stedelijk gebied worden ingevuld. Met andere woorden, Brussel en de Vlaamse Rand zouden dan één stedelijke agglomeratie vormen. Ik heb er minister Kelchtermans destijds op gewezen dat er ook politieke aspecten aan deze materie zijn verbonden. Ik zou van de minister willen vernemen of hij vasthoudt aan de idee van de groene gordel rond Brussel.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : De bekommernis van de heer Van Nieuwenhuysen is me niet vreemd. Ik kan of mag in deze fase geen details geven aangaande een aantal inhoudelijke aspecten. Maar ik neem wel acte van uw bezorgdheid. Wel is het zo dat men de gedetailleerde uitwerking van het geheel van deze Ruit zal verder zetten, en dat dus het beleid betreffende de Groene Gordel verdergezet wordt.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 17.17 uur.*